

BONA PAU

PREMS
CORONA

Núm. 427 Any XXXVI

MONTUÏRI

SETEMBRE 1988

L'ANY 1823 UNA TEMPESTAT VA MATAR TRES PERSONES

Aquesta foto ens mostra l'excavadora acabant la seva tasca davant el molí d'Es Fraret, preparant els terrenys pel nou parvulari, el març de 1985. Però fa 165 anys, diferents llamps varen arrassar altres molins que hi havia edificats i varen matar tres persones.

L'any 1823 es produí un fet calamitosos per a Montuïri. Una forta tempestat assolà el poble i els llamps mataren tres persones. De la següent manera ho contava el secretari de l'Ajuntament, Bernat Manera en el Llibre d'actes, si bé s'ha de dir que esta escrit en castellà:

NOTA D'ADVERTIR

"En el punt de la una del dia dos de setembre de 1823 començaren dues tempestats de trons, llamps, aigua i vents forts. Una tempestat sortia de la part del mestral i l'altra de llebeig; s'uniren damunt la vila, els niguls anaven tan baixos que quasi tocaven o arribaven als extrems dels molins de vent. En el moment d'unir-se feu un gran estrèpit molt horrorós, el qual va durar prop d'hora i mitja, de tal manera que l'estrèpit dels trons feia tremolar les parets de les cases; de les quals queien els referits. Els llamps eren tan seguits, violents i espantosos que pels carrers i camps tot era un foc i es deixaven veure les columnes de foc que travessaven d'una

part a l'altra: semblava que tot s'havia d'encendre i enfonsar als abismes.

Un llamp va matar Joan Socias, "Vermell", moliner, al qual el va matar a la porta del seu molí quan va entrar el llamp. I al seu pare, Joan Socias, el va remolcar en terra, on s'hi va mantenir sense paraula durant algunes hores. El llamp va pujar al molí danyant algunes peces i l'arbre mestre, sortint pel coll de l'arbre i seguint per l'antena fins el capdamunt deixant un gravat al llarg de la mateixa antenna.

L'altre llamp va entrar per la porta del molí anomenat d'En Gospet; va matar el moliner Joan Miralles "Queló", el qual estava damunt el molí, i el llamp va reduir a cendra tot el molí.

L'altre llamp matà Rafel Server "Gelat", d'edat d'uns 70 anys, que estava dins la caseta de camp que hi ha construïda dins la vinya de Son Rafel Mas a Son Gaià on estava de vinyòvol a dita vinya, però d'aquest no se'n va saber de la seva mort fins la nit del dia quatre: d'aquesta manera deix a la consideració del lector els plors, ploralles i sospirs que se sentien en general a tota la població i es veia per les cases i carrers la gent horroritzada, tremolosa, esglaiada, molt plorosa i unes cares pàl·lides no sabent què era el que els havia succeït; els ancians i vells s'exclamaven que mai s'havia sentit una tempestat tan horrorosa.

Els cadàvers, després d'haver acabat el temporal, foren reconeguts pel metge don Bartomeu Ferrando i pel físic don Antoni Oliver amb assistència de la justícia i es va notar a Joan Socias una "eiximosis" semblant a llamps estesos des de la part esquerra del coll fins la post del pit i la seva part lateral esquerra. A Joan Miralles "Queló", d'uns 55 anys d'edat, dues "eiximosis" de la mateixa manera, una en l'aixella dreta, extenint-se una part pel costat de l'húmer, una altra damunt el muscle petit del pectoral del mateix costat i l'altra a l'hipocondri dret, les parets del qual no conserven per això ni més fred ni més calor (?). I a Rafel Server se'l va trobar amb el cap consumit pel llamp.

S'experimentaren alguns danys més, que feren els llamps, no de molta més consideració. Els més notables són el d'haver fet una obertura a l'extrem del campanar que és on està situada la creu de ferro i l'altre haver tomat el molí de Guillem Verger "Fraret" i de tot quant s'exposa en aquesta nota i d'haver-ho presenciats jo, l'infascrit secretari, certifico.

La memòria popular no oblidà aquell fet i en romangué una glosa que diu així

Amic, ja no hi ha remei,
la mort deixà una tristor,
un llamp pegà a Can Queló,
va matar l'amo major
i es segon de Can Vermell.

Guillem Mas Miralles

PORTADA "GELATADA"

L'Associació de la Tercera Edat celebra cada any, a l'acabament de l'estiu, una geletada. La foto correspon a la que es feu fa dos anys, davant el seu local social

IDENTITAT MONTUÏRERA

Ja se sap: moltes vegades han d'esser els de fora els qui han de valorar els aspectes positius dels de casa. Així va ocórrer el 15 d'agost passat quan el pregoner de les festes va elogiar complidament les virtuts ancestrals dels montuïrers.

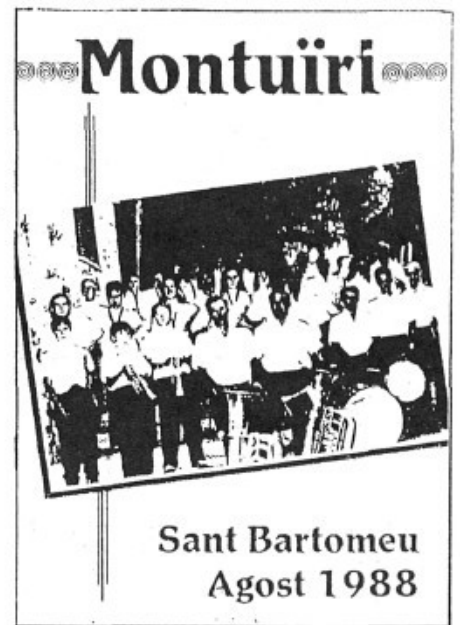
Miquel Alenyar —del qual es pot assegurar té una cama montuïrera— va saber ponderar d'una manera sòbria, fent particularment al·lusió a dos antecessors seus, diferents caires positius de la família Ribas, de Can Moreno, especialment, quan posà de relleu la tenacitat d'acer i la tossudesia del frare de Can Moreno, en el segle XIX. Un home capaç de seguir endavant el seu camí, fins i tot contra corrent. Com de la mateixa manera va enaltir, a més de la "tenacitat, l'esforç personal, el

rigor i la coherència com a virtuts que un troba a borbollons en els documents que conformen els fets de la història de Montuïri."

I això ho deia després de fer al·lusió al que anys més tard fou Enginyer i Administrador d'Obres Públiques de Balears, Josep Ribas Moreno, nebot del frare citat.

"Essent aquestes virtuts arreladament montuïreres —continuava dient el pregoner— no solament no han perdut gens de vigència, sinó que avui són més necessàries que mai, per voler viure oberts al món, de l'única manera possible: des de la vitalitat de la nostra identitat, a la nostra història, a la nostra llengua, a la nostra cultura i a nosaltres mateixos".

Ja més envant de la seva dissertació parlà del present i del futur del

Portada del programa de les festes d'enguany

nostre poble. Ens recordà que si hem arribat aquí i d'aquesta manera s'ha d'agrair a "30 generacions que no descansaren perquè l'avui nostre fos millor que l'ahir d'ells. Ens recordà que "cal l'alegria perquè Montuïri avui, després d'onze anys d'exercici de les llibertats públiques, és un poble que ha aconseguit acceptar la tolerància, la transigència, la convivència harmònica d'idees diverses".

"Montuïri —va assenyalar finalment— avui viu de cara al seu futur, al futur que té pendent de fer i compta amb la seguretat que li donen 700 anys de tenacitat, d'encerts, d'austeritat, d'intel·ligència, d'esforç i d'ambició personal, i d'una admirable i inesgotable laboriositat".

Molts més punts positius es posaren de relleu en aquest pregó, el qual es pot considerar una magistral lliçó. Si bé vàrem romandre amb aquestes dues incògnites: ¿Serem els ciutadans d'avui capaços de continuar encertadament amb les mateixes traces que els nostres avantpassats? ¿Sabrem reflectir, de cara al futur i d'una manera clara i transparent, les genuïnes virtuts que ens han llegat els homes i dones que ens precediren i que conformen la identitat montuïrera?

VIURE O ESTALVIAR

Tenc un concho que mai no ha tingut un duro però sempre ha viscut com un senyor: fou un dels primers que comprà un cotxe en el poble, un dels qui més aviat adquirí l'aparell de televisió quan aquesta es començava a rebre a les illes; un home que s'ha relacionat i viatjat, que poseeix una casa acollidora i confortable, oberta a tothom. Una persona que sempre ha trobat temps per a tot i que ha sabut entendre i viure la vida.

Conec persones —tots en coneixem— que tenen molts de doblers als bancs, milions, i viuen, no diré com a miserables però sí com a gent que plany fins i tot el sucre al cafè.

Treballen de sol a sol, no tuden ni una pesseta, estalvien fins i tot amb un misto i són tenguts per altres com estrets i tacanys. El seu principal disfrut és saber que tenen tants de milions al banc. Una de les seves curolles sol ser comptar: Compten els interessos, les rendes, els tants per cents, el seu caudal... Quan el matí boten del llit, lo primer que fan és pensar que "avui tenc

tantes pessetes més". Alguns d'ells sempre duen el mateix vestit, les sabates velles, la corbata passada de moda; no van al cinema ni al teatre, però són milionaris.

Supòs que aquesta casta de persones són felices sabent que tenen milions; mai no arriben a disfrutar-los, però els poseeixen, i el seu goig mental és recrear-se prenint consciència de la seva pròpia riquesa. I un dia qualsevol els sorprendrà la mort mentre compten el seu cabal.

Amb aquesta descripció no voldria ferir, humiliar, criticar, ni dejectar ningú; tan sols presentar dues maneres de concebre la vida, dues formes de viure-la. Encara que una i altra tinguin mancaments i encerts —i volent respectar totes les opcions— si a mi em donassin a elegir, escolliria la que va triar el meu oncle. Potser aquesta concepció de la vida sigui l'única herència que rebré d'ell, però m'és vàlida.

Andreu Genovart

Onofre Arbona

FRANCESC ESTARELLAS TAMARIT

RELATA ALGUNS ASPECTES DE L'ENSENYAMENT A MONTUÏRI DURANT LA REPÚBLICA

Voliem tenir un coneixement seriós de l'ensenyament a Montuïri durant el temps de la república. Per això acudírem a Francesc Estarellas Tamarit, de 65 anys, "Paco Estarellas", ja retirat, casat amb Maria Pizà "Pizana". Tenen dos fills, Tòfol i Miquel, i una filla, Conxa. I ja dues nétes. Va néixer a València, però en aquell temps anava a escola a Montuïri perquè el seu pare era Guàrdia Civil i estava destinat aquí.

Així vàrem encetar la xerrada:

—¿Quan començàreu a anar a escola a Montuïri?

—Era l'any 33 i aleshores anava amb don Sebastià Perelló.

—¿Quins mestres tenguéreu?

—A més de don Sebastià Perelló, vaig anar amb don Bartomeu Mir, i més tard amb el Vicari Munar, i pus.

—¿Podríeu explicar-nos-ho?

—Amb els dos primers hi vaig anar el 33, 34 i 35. I l'any 36, que fou quan va estallar el Moviment, vaig passar amb el Vicari Munar fins que el varen destinar a Lloret. I llavors jo i uns quants més anàvem a Lloret per acabar el curs, ja que el se'n dugueren tres mesos abans d'acabar-lo.

—¿I després?

—Vaig acabar l'escola l'any 37. Llavors, com que mon pare era Guàrdia Civil i el concentraren a Capdellà, jo seguia estudiant a repàs amb qualcú que donava classes allà; però sols hi estàrem quatre o cinc mesos. Després tornàrem cap a Montuïri i tot seguit vaig entrar a una escola naval. Més tard, l'any 40, vaig ingressar voluntari dins l'exèrcit. Allà vaig anar pujant de grau, amb els cursos corresponents, fins arribar a Capità.

—Naturalment, ¿haureu estat destinat a llocs diferents?

—Sí; a Madrid, a Castelló, a Girona, a Àfrica, concretament a Aaiun, i després a Mallorca.

—¿Tendreu alguns records particulars dels vostres companys d'estudis?

—Tots eren molt bons amics, tant és així que quasi tots els que encara viuen, tant si anàvem junts com a les classes del Vicari Munar, ens duim molt bé.

—En aquell temps, ¿anàveu junts nins i nines?

—No; ni a l'escola pública ni a la que feia don Sebastià Perelló; no era mixta. Les nines anaven amb una mestra o a Ca Ses Monges, encara que generalment la majoria anava a Ca Ses Monges.

—Idò, ¿com s'explica aquesta foto que veim?

—Perquè correspon a la preparació del baxiller que feia don Sebastià; a posta aquestes venien.

—¿Com feien el baxiller?

—Anàvem a classe normal els dematins, des de les vuit fins devers les dotze, i els horabaixes, des de les dues fins a les quatre. I després d'aquesta hora, que ja havíem acabada l'escola normal, fèiem classes de repàs i de preparació de batxiller amb don Sebastià.

—¿Amb quin material comptàveu per estudiar?

—Estudiàvem l'any 34 i 35 amb els llibres que ens deixava el mestre; amb un estudiàvem història, amb un altre, una altra cosa. Per escriure utilitzàvem un plumí amb tinta, i escrivíem en uns quaderns fets a posta per a les escoles.

—¿Havíeu de pagar per estudiar baxiller?

—No me'n record exactament el que era, però era poca cosa. A les classes particulars que feia el Vicari Munar a la Sala Mariana, pagaven de 10 a 15 pessetes, però amb don Sebastià no me'n record.

—¿Fins quin curs podíeu estudiar a Montuïri?

—Aquí, com que estudiàvem per lliure, podíem fer tots els cursos i després ens n'anàvem a examinar a l'Institut de Ciutat. O sia, cadascú podia estudiar pel seu compte i després examinar-se a l'Institut.

—¿N'hi havia d'altres que en el vostre temps també es preparaven per a baxiller?

—N'hi havia que estaven a Palma, uns que ingressaren en el seminari. Uns d'ells possiblement foren En Sebastià Pocoví "Serena", que va estudiar a Palma; En Miquel "de sa Botigueta" (al cel sia), aquest en el seminari, i no me'n record de ningú més.

—¿Quins records guardau del mestre Perelló?

—Era molt actiu, s'interessava molt pels alumnes, explicava molt bé, i estava molt preocupat pels més "vagos".

—¿A quin carrer estava l'escola?

—Escola no n'hi havia. Es valien de dues sales d'En Ferrando, una en el carrer de Baix i l'altra damunt Can Llevó, en Es Pujol.

—¿I les noves escoles?

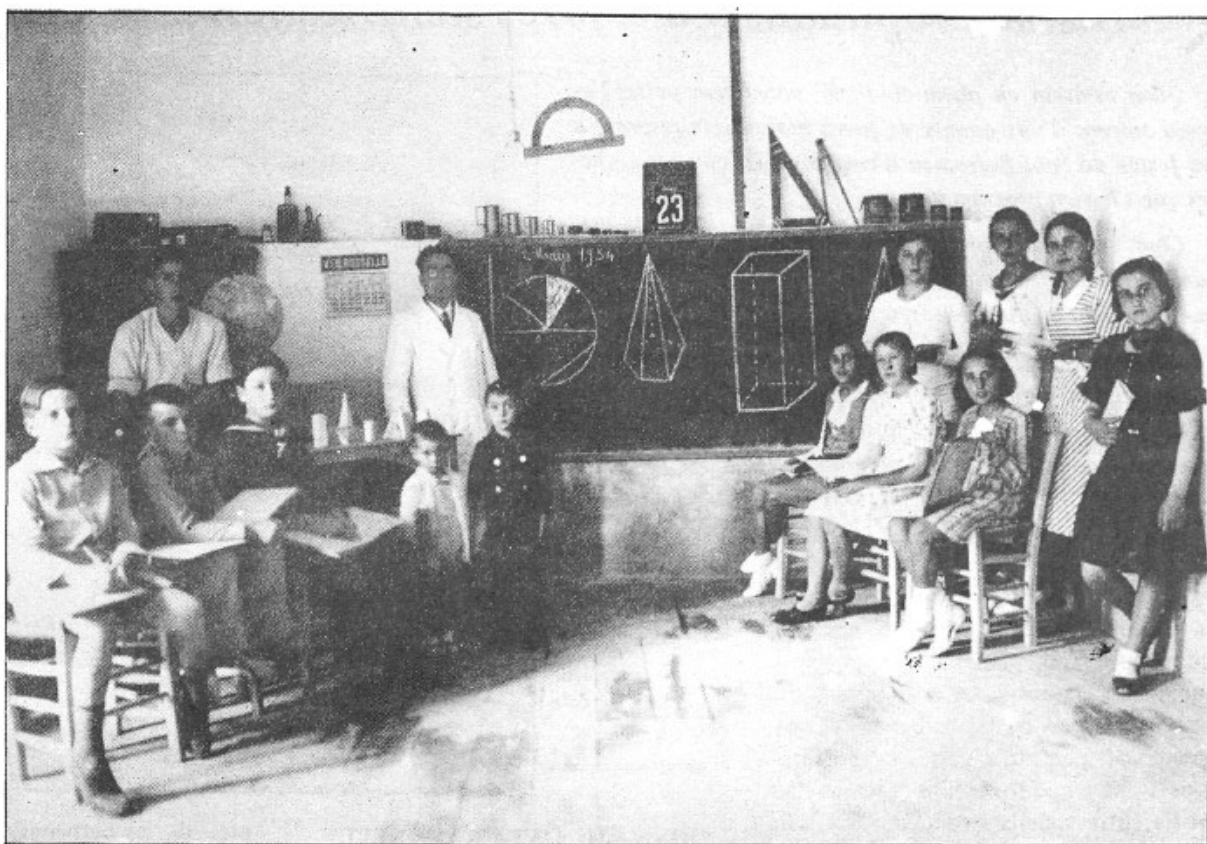

ABANS, ELS QUI
ESTUDIÀVEN BATXILLER
ANÀVEN A CLASSE
EN HAVER ACABAT
L'ESCOLA
I S'EXAMINÀVEN
A L'INSTITUT
DE CIUTAT

Foto d'estudis de
baxiller a Montuïri
corresponent al
curs 1933-34, on
s'hi destrien el
Mestre don Sebast-
ià Perelló amb
els seus dos fills
petits; els 4
alumnes: Francesc
Estarelles Tamarit
"Paco Estarelles",
Antoni Sureda
Pastor (fill del Se-
cretari), Sebastià
Perelló Vadell
(nebot del Mes-
tre) i Gabriel Ri-
bas Gomila "Bo-
rrreó" +. I les
7 alumnes: Cata-
lina Melià Ferrer
"Melià", Damiana
Fiol Marimón
"Barrióna", Mar-
galida Garcia Gar-
cia, Magdalena
Sastre Ribas "Pe-
llusco", Francisca
Mir Tauler (filla
del mestre Mir),
Maria T. Perelló
Vadell (neboda del
mestre) i Joana
Serra Gomila.

**Fa mig segle, en arribar als 10 ó 12 anys,
els al.lots acabaven d'anar a escola.**

**Els pares se'n duïen els fills per anar
a fer les feines del camp.**

—El Col·legi "Joan Mas i Verd", que encara no s'ho deia, en formava part. Jo ja no la vaig conèixer, però vaig sentir dir que en temps de la República hi havia manca d'escoles, i feren un pla de construcció d'escoles.

—¿Fins quina edat anaven a escola?

—En aquell temps, en arribar als 10 o 12 anys, molts ja acabaven d'anar a escola; n'hi havia alguns que abans d'acabar el curs, per l'estiu, se n'havien d'anar a fer les feines del camp, els pares se'ls enduien. I naturalment, aquests al.lots sempre anaven retardats.

—¿Podríeu recordar alguns fets destacats d'aquell temps?

—El dia que va venir el President de la República, Niceto Alcalà Zamora; ens feren passejar amb banderetes; i els al.lots donaven la benvinguda a tothom. També me'n record de la inauguració del carrer del Mestre Pòrcel i d'una ex-

curció que férem els al.lots a les coves de Manacor, per cert que feia un mes o dos que hi havia hagut a Manacor una inundació grossíssima.

—I d'altres aspectes, ¿què recordeu més?

—Record que hi havia dos equips de futbol; un de dretes i un altre d'esqueres, i es diferenciaven tan poc que si un dia els de dretes necessitaven un jugador, anaven a cercar el de les esquerres per jugar.

—Tornant als estudis, ¿quines assignatures fèieu?

—Matemàtiques, dues classes d'aritmètica i geometria, gramàtica, història i geografia i lectura. Primer llegírem "El Quijote" i llavors "Rondalles Mallorquines". Idioma no en fèiem, i la classe d'educació física consistia amb anar un pic per setmana al futbol a rompre les espardenyes.

—¿A quins jocs jugàveu?

—An es cercle, un cercol amb un bastó, que feïes rodar; fèiem carreres. A les baldufes, a bolles, a "piola", a "raia", dos equips que cada equip havia d'intentar passar el major número de components a l'altra part sense que l'agafassin: el que en passava més, guanyava.

—¿Fèieu altres coses?

—També a hores fora de classe muntàrem una petita impremta on s'imprimia una revista "Alborada", a la qual hi havia articles, comentaris de l'escola, etc. També hi col·laboraven les nines de Ca Ses Monges, i don Sebastià ens ho corregia. Hi havia pàgines en castellà i en mallorquí. Després cada al.lot se'n duia una a ca seva.

Paco Estarelles té bona memòria i encara ens va relatar altres coses que no incloem per manca d'espai. Ja per acabar li demanàrem:

—¿Voleu afegir qualche cosa més?

—M'agradaria tornar a aquell temps, perquè ens ho passàvem molt bé.

Petra Mayol i Roca
Maria Antònia Rigo Gallard

Distintes opinions d'uns joves sobre les festes d'enguany

Quan estàvem en plena ebullició, volguérem polsar l'opinió sincera d'uns quants de joves montuïrers respecte a les festes de Sant Bartomeu d'enguany i en concret als actes que s'havien programats.

Com es pot comprovar seguidament, les respostes, encara que no són les mateixes, no es diferencien molt, ja que l'ambient en què es mouen pràcticament és idèntic.

A cadascun dels sis enquestats (cinc al·lotes i un jove) li formulàrem aquestes tres mateixes preguntes: *¿Què és el que més t'agrada de les festes?, ¿quina cosa és la que manco? i ¿què canviaries del programa?*

Aquestes foren les respostes:

JOANA MARIA SERVERA SITJAR

Ens va dir que la cosa que més li va complaure fou "l'ambient en què es mogueren els cossiers i el dimoni". En canvi, "el preu de les berbenes" el que manco. I per altra part "m'agradaria —deia ella— que fos menys el temps que hi ha entre rodella i rodella, i que n'hi hagués més".

MARGALIDA FIOL NICOLAU

Va coincidir amb l'anterior expressant-nos que li satisfieren molt "els balls dels cossiers perquè és una tradició que s'ha de mantenir intacta". Es va lamentar també haver d'adquirir tiquet per anar a les berbenes dient: "Es bastant vergonyós que a unes berbenes de poble facin pagar tant". I fins i tot va insistir així propugnant per un canvi: "Indubtablement, el preu de les berbenes, que en lloc de 4 conjunts dolents, en portassin un de bo".

*Expressiu i clàssic
rostre d'un dels
cossiers d'enguany*

JOANA Ma. GAYÀ RAMONELL

"El dimoni i els cossiers" consituïren per a ella el que més li va satisfer. No així "les berbenes, ja que haurien d'esser gratuïtes i que hi hagués més coses pel jovent, perquè la festa es fa pels més petits i pels majors". Per altra part ens deia que "no hi ha res que no m'agradi", quan li demanàrem ellò que no l'alegrava.

**ELISA FRANCISCA
GOMILA GOMILA**

Per part seva el que més li va agradar fou "el dimoni", i el que manco, "el

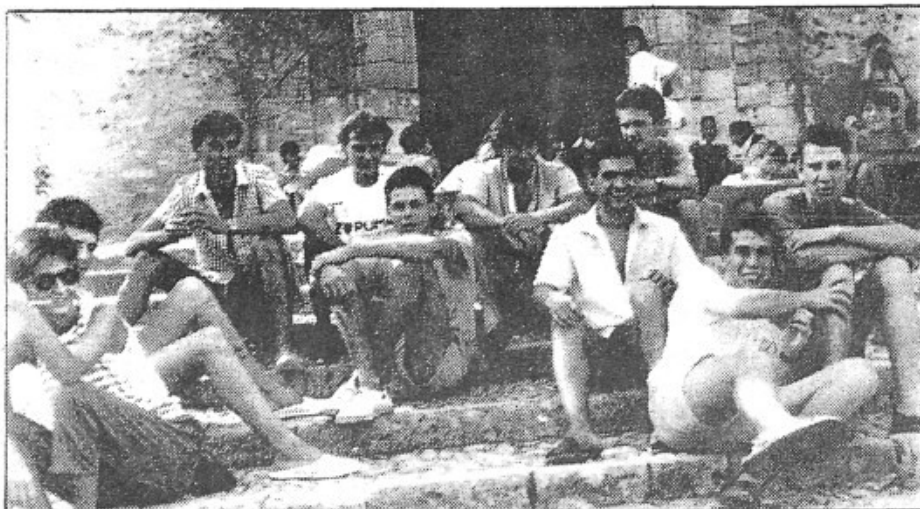
preu de les berbenes". Ella, a l'hora de demanar un canvi, elegiria "un grup bo en lloc d'un parell de dolents", i així es milloraria aquest caire eminentment juvenil.

ANTÒNIA TOUS CERDÀ

Quan li sol·licitàrem una resposta al que més li agradà de les festes ens deia que va ser "l'ambient, tant amb el dimoni com el dia de la revetlla i a les berbenes", fets i caires que per part seva foren l'aspecte més excel·lent de les festes. Es més, "no hi ha res que no m'agradi", ens contestava quan li demanaven que seria allò que rebutjaria. Fins i tot, al haver d'expressar allò que s'hauria de millorar, afirmava "que les festes fossin més llargues i més intenses".

PERE FERNÀNDEZ SÀNCHEZ

Fou molt expressiu i no s'ho va pensar gens: "Còrrer davant o darrera del dimoni pel poble" és el fet més significatiu de Sant Bartomeu. En canvi considerava com a fet molt negatiu "l'haver de pagar tant a les berbenes". I quan li demanàrem ja per acabar, quina modificació faria a les festes, ens tornà insistir declarant el que ja havien manifestat alguns joves, desitjaria "que fossin més llargues".

La joventut montuïrera no té cap complexa a l'hora de manifestar la seva opinió

TORNEIG DE FUTBOL-SALA

Al llarg dels mesos de juny, juliol i principis d'agost s'ha jugat el torneig de futbol-sala sénior en Es Dau. Ha quedat campió "Primtours" seguit per "Restaurant Ses Canyes" d'Algaida, "Maduixes" "Restaurant Tropical" de Lluçmajor, "Sa Nostra", "Can Pieres B", "Can Pieres A" i "Obres Públiques".

El dia anterior a Sant Bartomeu i pel sistema d'eliminatòries, es va jugar la "Setmana Poliesportiva" de la qual en va ser també campió "Agència de Viatges Primtours" que derrotà a la final a "Ses Canyes", per 3-0. També hi participaren "Restaurant Tropical", el campió d'Algaida i el campió de Vilafranca (que foren eliminats a quarts de final) i "Maduixes" i "Sa Nostra" (eliminats a semi-finals).

ACTES INFANTILS

Els nins tengueren nombrosos actes a les festes patronals. Uns els agradaren i d'altres no (com per exemple els pallasos).

Gairebé una cinquantena de nins i nines participaren a la "II Ginkhama de bicicletes". Els campions de les diferents categories varen esser; Bernardí Font (cicle inicial), Rafel Pinteño (tercer i quart cursos), Gabriel Mayol (cinquè i sisè), Miquel Vert (setè i vuitè) i Margalida Cerdà (fèmines no classificades).

Igualment nombrosa va resultar la participació en el concurs de dibuix (70 al·lots). Els primers classificats de cada una de les tres categories varen esser Damià Vaquer (cicle inicial), Apol·lònia Rigo (cicle mitjà) i Jaume Mayol (segona etapa).

Aquests són, com destriarà el lector, els punts de vista, sinó de tots, sí d'una bona part de la joventut montuïrera, opinions que s'hauran de valorar a l'hora de programar les festes patronals d'anys vinents. En resum es podria dir que "Cossiers i Dimoni" és el que més agrada al joves i que aquests propugnen per unes berbenes gratuïtes.

Ma. Antònia Rigo
Maria Cerdà

*Així trobarem
l'amo En Jeroni
Garau Marimon
"Prats"
(a l'esquerra) i
l'amo En Josep
Gomila Sastre
"Llull"
(a la dreta),
dues persones
que procuren,
com la majoria
de la seva edat,
passar com més
bé millor el
temps amb salut
podent empatar
la xerrada.*

ESPORTS A LES FESTES

Com cada any, nombrosa ha estat l'activitat esportiva per Sant Bartomeu.

A la tirada local de guàtleres va guanyar Agustí Vidal i al motocross, En Josep Alfons, de Ses Rotes.

A la "IX Setmana Poliesportiva" es varen celebrar 21 partits de futbol-sala i bàsquet amb la intervenció d'equips montuïrers i de Sant Jordi, Lloret, Sant Josep Obrer, Campos, Santanyí, Santa Mònica, Sant Gaietà, Mallorca, Cide i La Salle. Les cases "Font d'Or" i "Agama-Laccas" varen regalar begudes als 500 participants.

A les carreres de cavalls hi va haver diferents vencedors i discorregueren dins l'animació de què cada any gaudeixen.

Els primers classificats a les carreres de bicicletes de la segona festa —enguany en un circuit nou, començant en Es Dau i voltant per davant el cementiri, i el quarter de la Guàrdia Civil— foren

els següents i per aquest ordre: Infants: Pep Perelló, Miquel Alzamora i Gabriel Bauzá; Cadetes: Angel Rocio, Josep Company i Antoni Ferrer, i Aficionats i Juvenils: Guillem Ramis (Otero), Jaume Riera (Sanicalor) i Angel Gomila (Morey).

Tercera Edat

ACTIVITATS PEL SETEMBRE

Pel proper 8 de setembre està programada una excursió per a la Tercera Edat a "Aguacitty", a S'Arenal.

El darrer diumenge d'aquest mes se celebrarà com ja és costum, la gelatada de fi d'estiu. Es tornarà fer en Es Dau, ja que allà es disposa de lloc ample i suficient, tant pel refresc com per l'estona d'esplai que s'efectua simultàniament.

També està programada una excursió a Sa Dragonera, pels darrers dies de Setembre. Es partirà el matí, es visitarà Sa Dragonera i el dinar serà a Sant Telm.

Ajuntament de Montuïri BIBLIOTECA MUNICIPAL

RELACIÓ DE LLIBRES INGRESSATS DARRERAMENT A LA BIBLIOTECA

(Conclusió de les darreres adquisicions)

—Terron, Angel.- TERNARI.- Edicions del Mall.

—Torrent, Ferran.- UN NEGRE AMB UN SAXO.- Ed. Quadern Crem.

—Vidal Alcover Jaume.- LA VIDA FACIL.- Ed. Laia.

—Wilford, John Noble.- EL ENIGMA DE LOS DINOSAURIOS.- Ed. Planeta.

—Bransford, John D.- SOLUCIÓN IDEAL DE PROBLEMAS: GUÍA PARA MEJOR PENSAR, APRENDER Y CREAR.- Ed. Labor.-

—Guzmán, Miguel de.- AVENTURAS MATEMÁTICAS.- Ed. Labor.

Colección TUS LIBROS. Ed. Anaya

—Alas, Leopoldo.- ¡ADIOS CORDE-RA! Y LO DEMAS SON CUENTOS.

—Alarcón, Pedro Antonio de.- EL CLAVO.-

—Aldecoa, Josefina R.- LOS NIÑOS DE LA GUERRA.

—Chesterton, G.- EL CANDOR DEL PADRE BROWN.

—Daudet, A.- TARTARIN DE TARASCON.

—Leblanc, M.- EL TAPON DE CRISTAL.

—Leroux, G.- EL PERFUME DE LA DAMA DE NEGRO.

—Merimme, P.- COLOMBA.

—Millas, J.J.- PAPEL MOJADO.

—Moravia, A.- HISTORIA DE LA PREHISTORIA.

—Pardo Baza, E.- LA PIEDRA ANGULAR.

—Pérez Galdós, Benito.- MARIA-NELA.

—Polo, Marco.- LIBRO DE LAS MARAVILLAS.

—Shelley, Mary W.- FRANKSTEIN.

—Stevenson, Robert L.- SECUESTRO.

—Twain, Mark.- EL FORASTERO MISTERIOSO.

—Wells, H. G.- EL HOMBRE INVISIBLE.

—Wells, H. G.- LA GUERRA DE LOS MUNDOS.

—Wilde, Oscar.- EL FANTASMA DE CANTERVILLE.

Altres llibres

—Rodar, Gianni.- CONTES ESCRITS A MÀQUINA.- Ed. Empúries.

—Gosciny, René.- DAISY TOWN.- Ed. Grijalbo.

—Gosciny, René.- ELS DALTON EN LLIBERTAT.- Ed. Grijalbo.

(A més, alguns llibres de lectura en anglès).

LLIBRES REBUTS PER PART DEL CENTRE COORDINADOR DE BIBLIOTEQUES DEL C.I.M.

DICCIONARIS DE L'ENCICLOPEDIA CATALANA

—Diccionari de la Llengua Catalana

— " Rus - Català.

— " Portuguès - Català.

— " Alemany - Català.

— " Japonès - Català / Català - Japonès.

— " Català - Francès.

— " Francès - Català.

— " Anglès - Català.

— " Català - Anglès.

ALTRES LLIBRES

—Flores, Carlos.- ARQUITECTURA POPULAR ESPAÑOLA (5 v.).- Ed. Aguilar.

—Byne, A.- CASAS Y JARDINES DE MALLORCA.- Olañeta, Ed.

—RANDA.- núms. 18, 19, 20 i 21.

—Xuriguera, J.- ELS VERBS CATALANS CONJUGATS.- Ed. Claret.

—Griño, David.- OFICIS QUE ES PERDEN.- Ed. Millà.

—Eixemenis, F.- DE SANT MIQUEL ARCÀNGEL.- Ed. Curiel.

—Massot i Muntaner, J.- VIDA I MIRACLES DEL COMTE ROSSI.- Public. de l'Abadia de Montserrat.

—Vidal Tomàs, B.- MEMÒRIES D'UNA ESTÀTUA.- Ed. Moll.

—Vilar, A.- EL SABER PERDUT.- Ed. La Galera.

—Baum, L. F.- EL MAGIC D'OZ.- Ed. La Galera.

—Carbó, J.- LA COLLA DELS 10.- Ed. La Galera.

—Schalekamp, J.- DE UNA ISLA NO SE PUEDE ESCAPAR.- Prensa Universitaria.

—Morey, P.- LA CIÀTICA DE MOSSÈN BLAI I ALTRES RONDALES PICANTETES.- Public. de l'Ajuntament de Gandia

—Varis (2 T).- PAÏSOS DEL MÓN.- Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

GRÀCIES, VEÏNS DE NA PAÏSSA

Ja se sap que els regals inesperats, per sorpresa, són doblement apreciats. I així fou el regal que ens oferiren els veïns de Na Païssa el passat 30 de Juliol: una inesperada i sorprenent nit d'alegria i festa, gratuïta i generosa. I doblement s'ha de valorar aquest gest dels veïns de Na Païssa: preparar amb il·lusió una festa, oferir-la a tot el poble i amb generositat cuinar una coca cada un per convidar, anònimament, els veïnats, és una vertadera lliçó de ciutadania. I més quan aquest món està dominat per l'individualisme, la competitivitat i l'egoïsme. Quan sembla que ningú no està disposat a fer res per no res.

Per tot això, aquesta festa ens fa recobrar la confiança amb la gent, i la fe en un món que pot canviar. I com a membres d'aquesta societat que ha tornat un poc millor només ens queda per dir: Gràcies, veïns de Na Païssa!

Pere Sampol Mas

25 anys enrera

Setembre 1963

NOU MESTRE

Des del començament d'aquest curs regeix l'escola Parroquial un nou mestre, Don Sebastià Portell, natural de Ses Salines, el qual ha vingut procedent d'un poble d'Ossa. Cal dir, per altra part, que per aquest curs foren tantes les peticions de nous alumnes que es varen haver de rebutjar algunes sol·licituds d'ingrés.

EL DIA MÉS PLUJÓS

En el transcurs de l'any 1963, el dia més ploiver fou el 18 de Setembre, dia que caigueren 33'5 litres per metre quadrat.

NOVA SUPERIORA

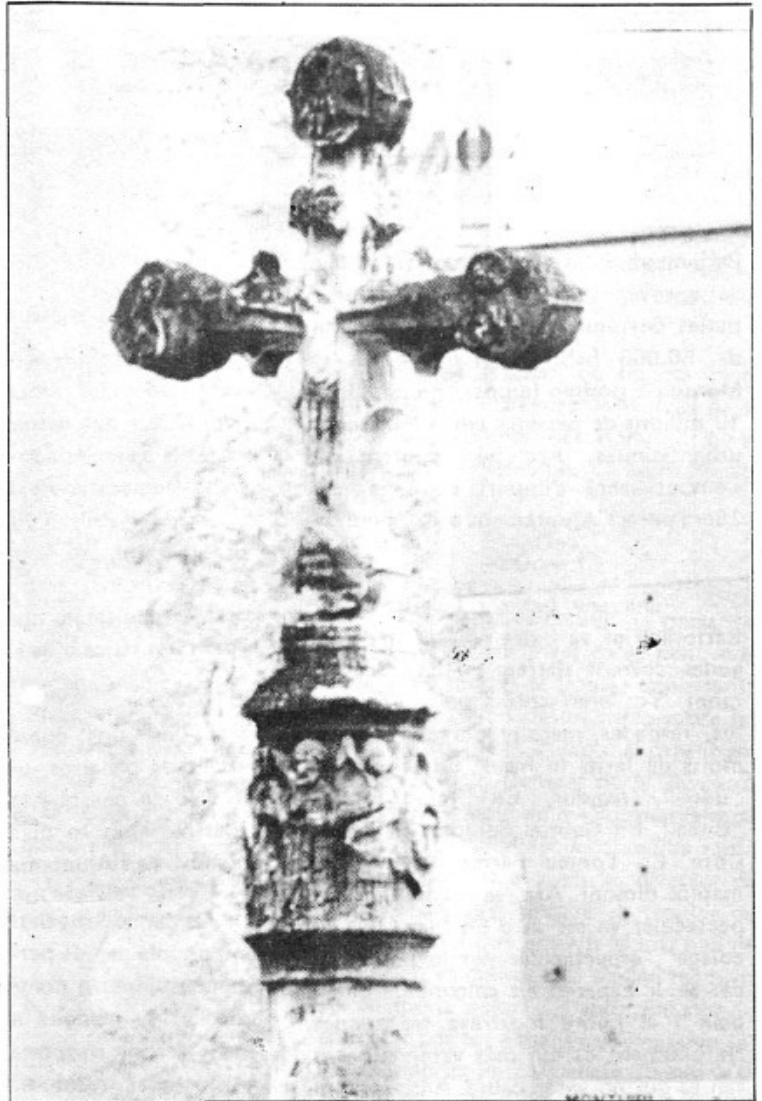
Després de quatre anys d'estada a Sisante (Conca), va tornar a Montuïri per a ocupar el càrrec de Superiora de les Monges, Sor Antònia de la Victòria, una religiosa molt apreciada que ja havia marcat un fort impuls entre les joves montuïreres.

Ara fa dos anys que va caure el braç esquerre de la Creu de Son Rafel Mas; una creu molt antiga, possiblement del segle XV.

Després d'haver ocorregut aquest lamentable accident demanàrem una prompta restauració.

Però ha passat tot aquest temps i la Creu encara roman en el mateix llastimós estat.

En aquesta foto, que té uns 20 anys, se la pot contemplar amb tota la seva riquesa artística.

AGRUPACIÓ SOCIALISTA LOCAL NOVA EXECUTIVA

El divendres dia 5 d'agost va tenir lloc a Can Tomeu una assemblea extraordinària de l'Agrupació Socialista de Montuïri en el decurs de la qual es va efectuar la presentació de la nova executiva local encapçalada per Joan Martorell Lladó, com a president; Gabriel Fiol Roig, secretari general; Joan Bergas Gallart, secretari d'organització i Joan Miralles Servera, coordinador de política local.

A més d'aquest punt, figuraren a l'ordre del dia l'organització de la política municipal, les propostes de la nova comissió executiva i la presentació de propostes a càrrec dels afiliats i simpatitzants. En el capítol de precís i preguntes d'aquesta assemblea es varen denunciar de forma repetida "les irregu-

laritats que —segons els assistents— permet l'Ajuntament en matèria de construccions il·legals". S'esmentaren els casos del restaurant "Es Dau", de l'acera de la Plaça Major i del xalet que s'edifica en els Sons Mirones.

CAMP DE TREBALL DE VIDEO

Organitzat per la Direcció General de la Joventut del Govern Balear amb conveni amb l'Ajuntament, s'ha realitzat a Montuïri un camp de treball de video. Aquest tingué lloc del 15 al 30 del passat mes d'agost i se celebrà a les escoles. Les 9 persones que hi participaren estaven entre els 18 i els 22 anys i procedien de Barcelona, Astúries, Madrid, Pamplona, Alacant i València. El seu treball pràctic va consistir en gravar un video sobre les festes de Sant Bartomeu al nostre poble.

APERTURA DEL BAR ES DAU

El passat 19 d'agost quedà inaugurat i obert al públic el bar "Es Dau", situat en aquesta avinguda al costat del restaurant que du el mateix nom. Es un local ample que dóna accés al celler antic —ara renovat— de les cases d'Es Dau.

Un lloc més on poder passar una estona i fer tertúlia. Desitjam encert i sort al seus propietaris.

FESTES PASSADES...

Dins un programa molt variat, des del 7 al 30 d'agost Montuïri va viure dins un ambient de festes patronals amb tants d'actes que resultà impossible assistir a tots, si bé es desenvoluparen normalment, el temps fou bo i tothom pogué gaudir.

MOLTS D'ANYS

S'HA DIT QUE...

... serà necessari anar vius, perquè es Parlament Balear es passat 25 de Maig, va aprovar una Llei que diu que es batles des municipis que no excedeixin de 50.000 habitants (com és es de Montuïri) podran imposar multes fins a 10 milions de pessetes per a infraccions urbanístiques. Ara bé, ignoram qui s'embutxacarà s'import de sa sanció. ¿Serà per a s'Ajuntament o per a qui?

—oOo—

... enguany per ses festes de Sant Bartomeu es va batre es rècord de caigudes corrent darrera o davant el dimoni. Tot eren colzes pelats, genolles, raspades, maganyadures... Entre es molts de ferits hi hagué En Biel Ferrer "Baco", regidor, En Rafel Fullana "Cuca", En Gabriel Sampol, En Quico Cifre, En Tomeu Ferrer "Xorri" i es mateix dimoni. Ara, sa caiguda més espectacular va ser sa d'En Pep Lluís "el colega", espectacular per lo ponogràfica: se li xaparen els calçons de dalt a baix i el pobre mostrava ses anques. Naturalment es qui més varen riure foren es qui no varen caure. Amb ses sem-pentes tomaren una doneta ja major, però s'esclat no passà des "susto"

—oOo—

... en Toni "Món" diu que ell és es centre del món i no Montuïri; així que N'Amador, encara que per sa ràdio comentàs ses paraules d'un altre, també s'equivocà.

—oOo—

... en es camp de treball de video que se realitzà a Montuïri patrocinat per sa C.A. no s'hi apuntà ni un montuïrer. En Biel Miralles "Xocolater" en principi s'havia animat però després refredà, li degué ajudar sa fredor que feia devers dia 15 d'agost. S'espera que quan s'organitzi un camp similar a La Coruña, llavors hi acudesquin es de Montuïri

—oOo—

... quan un llogia en es programa de festes s'escrit des President de sa Comissió des Patrimoni, que parla de fer una ruta turística pes talaïot de Son Fornés

digué: "I ara s'Ajuntament haurà de treure a subhasta es "xiringuito".

—oOo—

... es vespre que actuaven es pallasos "para todos los niños del pueblo de Montuïri" i que actuaren a sa mateixa hora que a l'església se celebrava sa penitència comunitària, es rector Andreu digué an es feels: "Haurem d'aguantar aquest renou, no és que s'Ajuntament estigui enfrontat amb l'Església, lo que passa és que estam massa prop" (¿seria proximitat física o de s'altra?).

—oOo—

... dins una guarda de jovenells, parlant de pallasos, un se tirà d'aquesta: "No sé per què han de contractar pallasos, amb lo divertit que són es "plenos" de s'Ajuntament.

—oOo—

... es dia de Sant Bartomeu a una casa tenien taula parada per dinar: Ensalada i patatetes a punt; només hi mancava sa porcella. Sa madona anà an es forn a cercar-la i...oh, sorpresa! havia desaparegut porcella i rostidora. Se'n feien creus; però per molt que cercaren no aparegueren ni una ni altra. Deu esser molt mal de fer un dijuni forçat es dia de Sant Bartomeu! (L'endemà es fet s'aclarí: Sa rostidora aparegué cremada dins es forn).

—oOo—

... l'any que ve, es dies que surten es Cossiers, seria bo que no hi hagués cotxes aparcats des d'es carrer d'Es Pujol fins després de Plaça, lo mateix davant Can Salat, on es lloc és molt estret; així hi hauria més espai i si un volgués caure ho faria a plaer.

—oOo—

... sa nit des 14 a 15 d'agost es quintos de sa fornada des batle celebraren es seu sopar. Seguint bons costums se retiraren devers les 6 de sa matinada, quan En Joan "Mostatxet" començava a agranar plaça. Es batle no tengué altre acudit que ajudar-li i ja el me teniu granera amb mà, aidant a n'En "Mostatxet" Així mateix diuen que deixava barballes, se suposa que hi veia poc.

—oOo—

... es dia que posaren ses banderes en es campanar, vuit dies abans de Sant Bartomeu, En Xisco "Claveta" deia que n'hi faltava una. Li digueren: Idò perquè no hi poses aquest jersei blanc que dus? A lo que ell va respondre: NO; és que m'hi haurien de posar a mi!

—oOo—

... es rector Pere i Tomeu, juntament amb un parell més de montuïrers i montuïreres són de viatge al proper Orient (i no és es de vora Alaró). Un que comentava sa notícia deia: "Abans es capellans peregrinaven a Terra Santa, ara viatgen a Israel".

—oOo—

... encara que la vila de Montuïri minvi en nombre d'habitants, 38 montuïrers són poquets per assistir an es pregó de ses festes. An aquests 38 s'hi han d'afegir sis regidors i es batle, que hi assistiren devotament. Sa qüestió és sa següent: ¿Quantes persones haurien anat a escoltar es pregó si després hi hagués hagut COCA?

—oOo—

S'HA DIT QUE...

... enguany se cometeren molts de "fallos" en es programa de festes. Mos despistaren a tots. S'haurien de preveure ses coses amb més temps i que no fos només una persona qui ho controlàs tot. Hi ha altres regidors que han de fer feina o altres persones d'un o altre partit que haurien de sebre ajudar an es batle, perque fa massa feina.

—oOo—

... qualcú se va enfadar fort degut a certes falles des futbol i en concret des Torneig de sa Llum: partits que no estaven ressenyats, llocs on tocava dir infantil deia aleví, partits que començaren tard. Fins i tot s'entrega de trofeus es va haver de fer massa tard per no haver començat el Montuiri - Balears mitja hora abans....

—oOo—

... després de 16 anys d'organitzar es "Torneig de sa Llum", el C.D.Montuiri té una excel·lent imatge i aquesta s'hauria de cuidar. Hi ha detalls, com es posar números en es marcador (cap dia se col·locaren), tenir es wàters nets (hi hagué moltes recriminacions), posar delegats per rebre ets equips, netejar es vestuaris (fins i tot s'àrbitre de l divisió Riera Morro ho hagué de fer pes seu compte)... Amb tanta feinada com s'ha fet, bé valdria millorar aquesta imatge!

—oOo—

... s'Ajuntament s'ha passat en sa construcció des vestuaris d' "Es Revolt" ¿No hagués estat "guapo" poder-los inaugurar amb es "Torneig de sa Llum"? ¿Quants de problemes han ocasionat an ets equips participants!

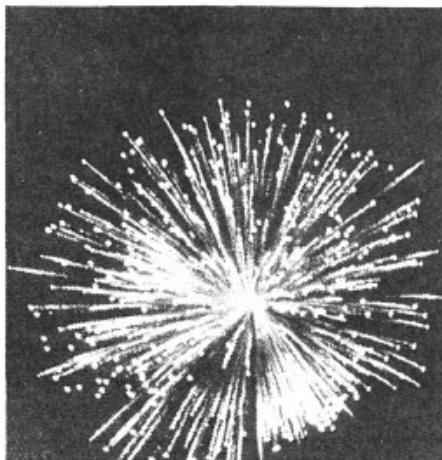
—oOo—

... certes persones se varen "picar" per ses moltes equivocacions des programa de festes. Han estat tantes ses queixes que mos han arribat que no cabrien en aquesta secció —i això que aquest mes l'hem haguda d'eixamplar—. Aquestes han estat les més destacades:

-- Dissabte dia 13: Es programa no posa ni s'hora ni es lloc de sortida des "Rallye de la Comarca".

— Diumenge dia 14: Hi havia coincidència de 40 minuts entre es final des

(Pàgina dedicada a "fallos" del programa i actes de les passades festes)

... no tot foren "fallos", perque...
de coets no en va fallar ni un.

patinatge en Es Dau i s'actuació des grup musical a Plaça. Per aquest motiu va començar a actuar tot sol. I també es programa diu que havia d'esser es grup "Coanegra" o "Calitja". Idò ni un ni s'altre; sinó "Baladre".

— Dilluns dia 15 i dimarts, 23: "A les 17 sortida de Cossiers i Dimoni" Sempre ha estat a les 19 i fou a les 19 (Podria haver estat un error de màquina, i això és comprensible). També aquest dilluns "A les 22'30, concert de l'Escola de Música". No es va celebrar (alguns han dit que ets alumnes no estaven avisats sols fins dos dies abans, i altres perque no hi havia ningú de s'Ajuntament a s'hora de començar).

— Divendres dia 19: "Al local jove, cinema: "La Guerra de la Galaxias" o "La Guerra de los Mundos". Idò ni "Galaxias i Mundos" varen lluitar. Tot romangué en pau (fora pel·lícula). Duen que es regidor de Cultura va avisar per carta ets alumnes de s'escola... Aquest mateix dia, "passada de diapositives" (molt interessants) sobre Montuiri, i a sa mateixa hora es nostre equip jugava sa final d'infantils en es "Torneig de sa Llum".

— Dissabte dia 20: S'entrega de trofeus i berbena coincidien amb sa final des Torneig (hi jugaven montuירים).

— Diumenge dia 21: Tercera coincidència: festa hípica vaquera amb so partit de futbol Montuiri-At.Balears. (No tingué sa culpa ningú perque sorgí s'oportunitat de s'oferiment del Balears de venir gratis i s'havia d'aprofitar).

— Dimecres dia 24: Es programa diu: "A les 20 hores, partit de futbol Montuiri-Algaida. Ni Algaida ni 20 hores, sinó el Manacor i a les 19'15. I abans ja hi havia hagut es "fallo" dient que ses carreres de cavalls eren a "Sa Torre" i se feren a Ses Jardines.

— I ja per acabar: no figuren en es programa ses entregues de trofeus de sa tirada de guàtleres, des Rallye, ni de sa ginkhama de bicicletes. Es feren dissabte dia 20.

—oOo—

... hi hagué improvisació consistorial: Sense dir "mota ni crosta" se presentaren a s'Escola uns joves de sa península a fer una "campo de trabajo consistente en la elaboración de un video sobre las fiestas patronales". Taller mal organitzat per sa Direcció General de la Joventut amb un contracte amb s'Ajuntament de Montuiri. Conseqüència: ningú va rebre es joves; aquests, avorrits; es director de s'Escola empipat perque es regidor de Cultura li diu que aquests al.lots han de dormir en es gimnàs (ho troben tot brut i amb molta calor)... i això que s'havia anunciat per tot Espanya. Vengueren joves de Madrid, País Valencià, Catalunya..

—oOo—

... es batle i un parell de regidors feren una exhibició gratuïta an es motocross de Son Massanet amb motiu de ses festes de Sant Bartomeu: En Joan Ramonell pegà dos esclats de consideració. Però se veu que és persona modesta: el bon Jesús pujant al Calvari caigué tres vegades; es batle, per no arribar a tant, se conformà amb dues.

—oOo—

... n'hi havia de franceses, sueques italianes, alemanyes, espanyoles... moltes, moltes i petites i ni una mallorquina. Eren ses banderetes que ornamentaven sa plaça amb motiu de ses festes.

—oOo—

... sa majoria voldria que es pregoner de Sant Bartomeu tengués raó: Que l'any que ve poguem gaudir de piscina en Es Revolt, que sa ruta de Son Fornés i Es Molins estigués ben avançada! Si fos així hauriem de donar s'enhorabona a s'Ajuntament.

EN XERRIM

L'altra fesomia del Puig de Sant Miquel

40 NINES I NINS DE "LLARS DEL TEMPLE" HI PASSEN L'ESTIU EN UN AMBIENT FAMILIAR, TRANQUIL I RELAXAT

Ja fa més de cent anys que les "Vermelletes" acudien al Puig de Sant Miquel amb un bon grup de nines desamparades i allà hi passaven sobretot l'estiu i alguns dies les veiem pel poble. Però fa 14 anys que va sofrir un canvi notable. Se li ha donat una orientació diferent, un altre nom, distint ambient.

Per això i per tenir aquí instal·lat aquest Centre, hem volgut oferir una visió de la imatge i realitat actuals.

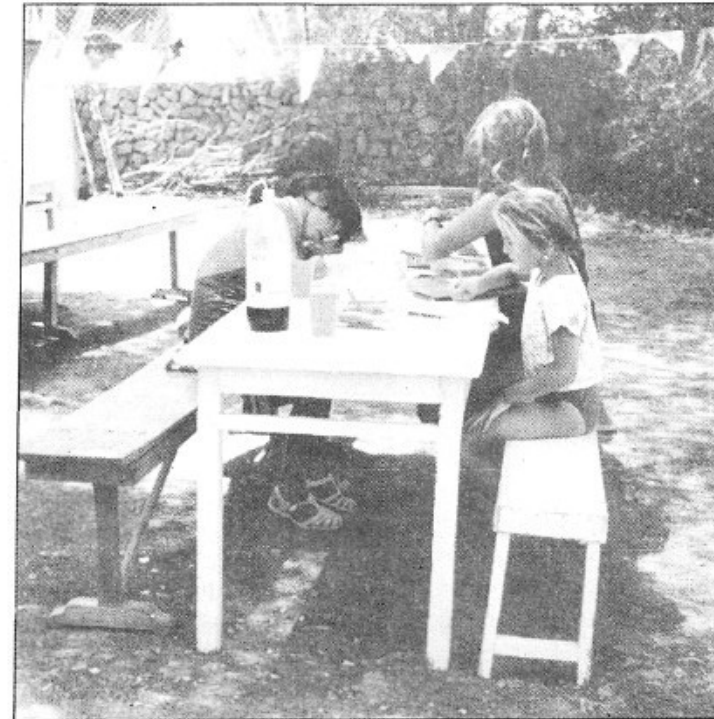
Ben prop del nostre poble, a un lloc conegut, visitat i estimat pel montuïrers —al Puig de Sant Miquel— passen l'estiu una quarantena de nines i nins que pertanyen al Centre "Llars del Temple".

Malgrat quedi enlloc la imatge d'aquella massa nombrosa de nines que es movien baix d'una disciplina fèrrea, és possible que molts dels nostres paisans, quan es parla d'aquestes nines, encara les recordin com "Ses Vermelletes" o "Ses nines d'Es Puig". És possible també que avui molts de montuïrers desconeguin aquesta hermosa realitat que agombola Es Puig durant els mesos d'estiu, fins i tot, potser quedin encara restes d'un cert rebuig que temps enrera se sentia davant la presència d'aquestes nines.

Per descriure i donar a conèixer aquesta realitat tan pròxima i tan llunyana a la vegada hem elaborat aquest reportatge.

DES DELS INICIS

Ha plogut molt des que fou fundat l'"Asilo de la Sagrada Família del Temple". L'any 1882 Aquesta institució oferia a les nines una atenció massificada per una part, i amb sentit paternista, per l'altra; era un enfocament educatiu adaptat al moment històric, econòmic i soci-cultural de l'època. Aquesta etapa es va cloure definitivament l'any 1974 quan el Bisbe de Mallorca delega a les R.R. Terciàries Trinitàries la con-

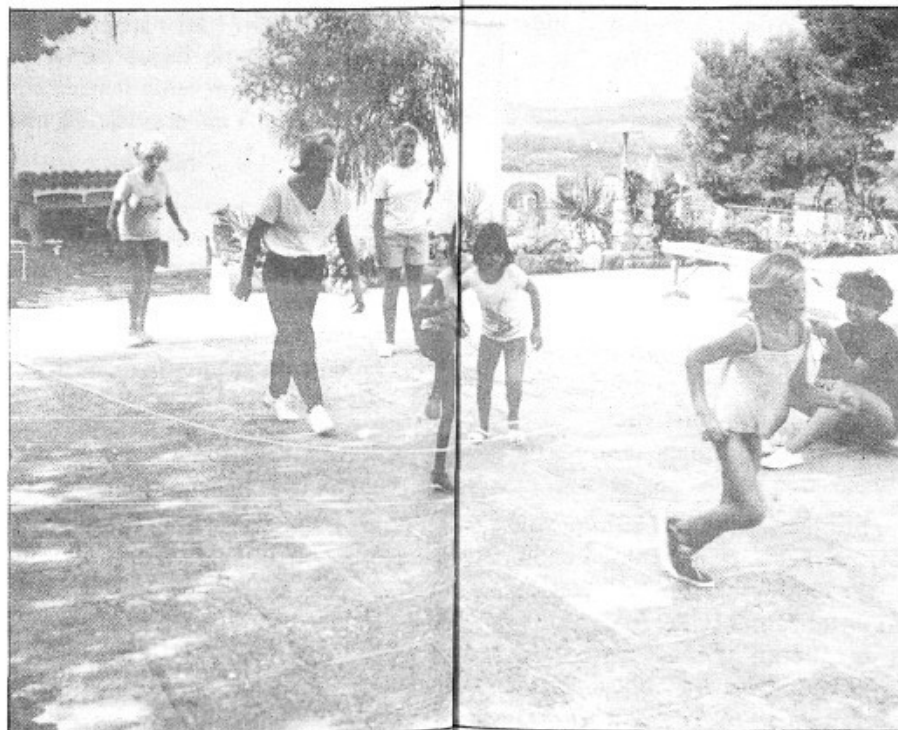
tinuació de l'Obra. Aleshores es modificaren el funcionament i l'organització, es donà un nou enfocament psico-pedagògic als programes; i el Centre, cercant un ambient casolà, passà a denominar-se "Llars del Temple" a la vegada que s'adeqüen les instal·lacions i estructures bàsiques.

El Centre està dirigit per un equip integrat per gent professional i vocacionada: Psicòleg, pedagog, educadors, assistent social, etc., al front del qual hi ha el Director Pedagògic, en aquest cas Lucero Velázquez Puentes, persona afincada a Mallorca des de fa 25 anys, gran experta en el món de la infància i de la joventut, la qual ens ha donat tota casta d'explicacions (que des d'aquí agraïm) per poder realitzar aquest reportatge.

Hem pogut comprovar com "allà dalt" s'ofereix al nin un càlid ambient familiar en el qual l'al·lot es pot comunicar i conviure. Es procura que les activitats s'assemblin el màxim possible a les que es realitzen a una família normal, a fi que els nins arribin a ser persones actives amb capacitat de reflexió, sentit crític i esperit de col·laboració i treball comunitari. Fins i tot l'estructura i distribució de la casa estan orientats de

cara a aquest objectiu: saletes d'estar, dormitoris acollidors i "coquetons", dutxes i "quartos" de bany, sala de TV, video i música, etc.; tot això en vistes a crear aquest medi ambient que permeti al nin normalitzar aspectes, com l'emocional, el conductal, el de relació, etc.

ELS NINS APRENEN A ESCOLTAR, REACTAR I CONVIURE AMB ELS ALTRES

Les fotos que il·lustren aquestes pàgines són una mostra fefaent de les diferents activitats formatives i recreatives que tenen els nins i nines de "Llars del Temple".

Realitzen una labor adaptada a la nova concepció social i dinàmica que marquen les actuals línies educatives, gràcies a l'entusiasme i dedicació de l'equip de treball.

ACTIVITATS EN ES PUIG

¿Què hi fan en Es Puig durant l'estiu aquest grup de nins i nines? Realitzen tota una sèrie d'activitats en un clima de família, en un ambient tranquil i relaxat. Amb aquestes activitats (esplai, estudi, esport, treball, inter-relació), l'equip educador intenta promoure fonts d'aprenentatge com l'experiència activa, l'observació directa, la participació i la re-creació, en les que el nin amplii el seu marc de referència, exerceixi l'autonomia pròpia de les seves possibilitats, expectatives i edat.

Moltes de les activitats es realitzen en equip, la qual cosa fa que els infants prenguin consciència de que pertanyen a un grup i que han d'aprendre a escoltar, respectar i conviure amb els altres.

Sis monitors —que canvien cada quinzena— se'n cuiden d'animar i orientar l'estiu d'aquests infants. Na Lucero és l'encarregada de fer d'enllaç entre els distints torns de monitors i així assegurar el rodatge i la bona marxa del programa. És un treball esgotador —ens diu— però val la pena.

El dia el passen al costat dels nins, que berenen a les deu; després arreglen

les dependències, llavors estudien en petits grups, segons els distints nivells, per passar després a la piscina. Dinen a les 2'30 i el capvespre el distribueixen entre piscina, descans, estudi, tertúlia o TV. L'hora d'anar a dormir és a les 11'30.

DIVERSIÓ I ESPLAI

Cada dijous vespre celebren una festa preparada per ells mateixos. La finalitat d'aquesta vetlada, a més de la pròpia diversió i esplai, és fer participar a tots els al·lots: "ja els estimulam a l'estudi, és bo que un dia a la setmana els estimulem a la festa", afirmava la directora.

Durant quinze dies viuen en pla campament, però això dormen en tendes de campanya que són instal·lades davant els arbres, prop de la piscina; aquestes dues setmanes condueixen les jornades un equip de monitors d'esplai, realitzen les activitats pròpies d'un campament.

Cada setmana, del divendres hora-baixa al dilluns dematí, els al·lots visiten les seves famílies; aquestes a la vegada mantenen un contacte periòdic amb el Centre.

La Institució es mantén econòmicament gràcies a una suma que entrega la Junta de Protecció de Menors, la qual dona per a cada nin 900 ptes. diàries, una quantitat encara que insuficient, però és una ajuda.

Amb la nostra visita al Puig, hem tingut la impressió que l'equip director voldria una major relació del poble amb les nines i nins del Temple i d'aquests amb el poble. Fins i tot oferiren la piscina per tal que es poguessin realitzar curssets de natació, sempre que es combinassin els horaris. Per altra banda, està assegurat el control sanitari de la piscina; dit control el duen a terme els responsables de la sanitat local.

Tal volta aquesta relació ajudaria a canviar la imatge que a vegades es té d'aquestes nines, i a conèixer millor la realitat d'unes persones que encara que vinguin de medis i ambient difícils, elles són normals.

Andreu Genovart

I FESTIVAL DE MÚSICA DEL SANTUARI DE CURA

El I Festival de Música del Santuari de Cura, del qual ja en fèiem menció en el darrer número, es va celebrar dins un nivell molt acceptable, aconseguint un gran èxit, tant artístic com de públic.

Tot just haver-se iniciat, l'escriptor Gabriel Janer Manila li va dedicar el comentari que reproduïm seguidament:

Diumenge passat va començar als jardins del santuari de Cura, al

puig de Randa, el I Festival Internacional de Música, sota el patronatge de l'Ajuntament de la vila d'Algaida.

Aquest festival, tot just iniciat, ha nascut amb voluntat d'integrar-se al concert de les manifestacions musicals que es duen a terme al llarg de l'estiu a diversos indrets de l'illa de Mallorca. Vull referir-me al Festival Chopin de Valldemo-

ssa, al festival de Pollença, etc. Es tracta sovint d'audicions que ajunten a la qualitat de la música la màgia del lloc on es produeixen: en una cella de la cartoixa de Valldemossa, al claustre del convent dominicà de Pollença, o entre els espadats tallats a plom del Torrent de Pareis... L'entorn humanitza la música, i el paisatge reviu.

Ja he dit que el concert de Cura iniciava una experiència entranyable. El lloc és ben triat. En la presentació del programa se'ns diu que allò que pretenen els organitzadors és "encetar un camí de relació entre el paisatge de la muntanya de Randa, al Pla de l'illa, i la música (...) en el vell solar on Ramon Llull, fa més de set-cents anys, va percebre l'harmonia sublim de les esferes".

Diumenge passat hi actuaren l'Orquestra Ciutat de Palma i la Coral Universitària amb un programa totalment dedicat a Franz Schubert, dirigides per Joan Company. Vàrem poder sentir-hi la *Simfonia número IX*, la gran i la *Missa en Sol major per a solistes, cor i orquestra* del músic vienès. El lirisme subtil d'ambdues obres i el romanticisme foren subratllats per les boires de Randa.

Al cim de la muntanya, als jardins del monestir, la nit era plàcida, tot i que feia fred, en aquella hora del vespre. De sobte, baixaren les boires i embolcallaren els músics de l'orquestra i els cantaires. Eren boires tendres, quasi transparents, entre les cordes dels violins, sobre les partitures, entre les mans —les llargues mans— del director.

El públic s'adonà tot d'una que assistia a un espectacle insòlit. Feia fred. Més enllà, brillaven els estels intensament. Però les boires comparegueren mentre la coral i l'orquestra interpretaven la *Missa en Sol major* de Franz Schubert. Les boires... ni que fossin un tel de seda entre els cipressos.

Gabriel Janer Manila

DA PARA TODO.

**Crédito
Compra**

**CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"**

Festes de 1988

Aquestes cinc fotos ens mostren distint moments de les passades festes relacionats amb Cossiers i Dimoni.

A la 1a. veim el Dimoni en calçant la juvenea després d'un ball; a la 2a., un aspecte de l'església durant l'Ofici de Sant Bartomeu quan els Cossiers es preparen per a l'Oferta; a la 3a., acompanyant els clergues a l'Ofici, a la 4a., el Dimoni, símbol del mal, és vençut després d'una dansa, i a la 5a., les autoritats, precedides de Dimoni, Cossiers i Xeremiers, es dirigeixen a l'Ofici.

MADÒ MIQUELA BAUZÀ MOLL, "D'ES PEIX"

AMB UN CARRETONET RECORRIA ELS CARRERS DEL POBLE, ENCARA SENSE ASFALTAR

Quan el carrers de Montuïri encara no estaven asfaltats, Madò Miquela —més coneguda per Miquela d'Es Peix— venia pels carrers amb un carretet, un corn i... hala, dones!, qui vol peix?

Uns anys més tard, Na Miquela encara conserva aquell esperit inquiet que la caracteritzava. Ara té 82 anys. Es viuda amb un fill, una filla i quatre néts. A ca seva ens va rebre molt amablement i amb ella mantinguérem aquesta agradable conversa:

—¿Quina edat teníeu quan començàreu a vendre peix?

—Amb certesa no ho sé, però... ja deu fer una trentena d'anys.

—¿Com vos va arribar aquest negoci a les vostres mans?

—En aquells temps, a Montuïri hi havia pocs jornals i em digueren si volia vendre peix. I jo vaig dir que sí.

—¿Guanyàveu molt?

—Per cada dia que venia peix em donaven dues pessetes, i anant a fora vila sols guanyaven sis reals.

—¿Qui vos duia el peix?

—El pare del meu gendre, un felanitxer. Me'l duien els dies que n'agafaven en abundància.

—¿Teníeu peixeteria?

—Sí, estava situada a un local de la Casa de la Vila. Allà també hi havia una carnisseria.

—¿Sempre despatxàveu a la peixeteria?

—No; devers les deu i mitja sortia a vendre el peix pels carrers del poble.

—¿Quin peix veníeu?

—Venia tota classe de peix: molls, ratjada, mussola, salpa...

—¿Era car?

—No. En aquell temps la gent no tenia molts de doblers i no ho podia ser.

—¿A quines hores veníeu peix?

—Començava a vendre peix damunt les vuit i fins a la una i mitja; tant a l'hivern com a l'estiu.

—¿Qui més venia peix?

—Hi havia dies que venia a vendre'n un de Palma amb un bicicleta.

—¿Quants d'anys fa que no feis de peixetera?

—Ja deu fer uns quinze o vint anys.

—¿Per què vau deixar de vendre'n?

—Quan jo venia peix, els carrers encara no estaven asfaltats. Ací caic, ací m'aixec. A més, havia de dur el peix amb un carretonet, tant l'hivern com l'estiu. Els anys ja em pesaven.

—¿Vos agradava fer de peixetera?

—Sí; molt. Encara m'agradaria vendre'n.

—¿Quines coses heu fetes a més de vendre peix?

—Els darrers anys, a més de vendre peix, els horabaixes anava a fer feina a la matança d'En Fiol.

—¿Recordau qualche fet o anècdota?

—I molts. Ara us en contaré una: Un diumenge l'amo em va deixar 16 caixons d'alatxa i em va dir: Si en ve un que es diu Ventura, de Ses Salines, posa-la-hi a quatre cèntim es quilo. Ves si va venir! I jo vaig començar... dones!: qui vol peix a quatre cèntims es quilo...? I en menys d'una hora el vaig haver venut tot.

Madò Miquela d'Es Peix encara ens conta més fets i anècdotes del seu temps perquè és una bona xerradora. Però també sabem que és una bona aficionada a la cuina. Es per això que li demanem que ens digui algunes receptes de peix que segurament agradaran a les dones que llegesquin aquesta entrevista.

Ella, sense pensar-s'ho gens, ens diu aquestes dues:

—**BULLIT DE PEIX:** La primera cosa que faig per fer un bullit de peix, és arreglar el peix, trec la moca, llev l'esca, tot seguit el rent i el fic dins una olla. Després d'haver pelat un parell de patates les pos amb un poc de mongetó dins l'olla. Una vegada cuit, amb el brou faig arròs de peix.

—**PEIX AL FORN:** El peix al forn és un plat molt saborós. Per elaborar-lo primerament pos una capeta de patata, no molta; damunt hi pos el peix ben net, regat amb un poc d'oli i sal. Llavors agaf verdura, un manadet d'espínacs i un de bledes, tot ben rentat. Finalment una bona capa de ceba i damunt trossos de tomàtiga. Així és molt bo.

Madò Miquela encara estava disposta a contar-nos més coses, però aquí donàrem per acabada aquesta xerrada.

Petra Mayol Roca
Ma. Antònia Rigo Gallard

Als 15 anys de la seva mort

"Es Metge de Meià" i la seva influència dins Montuïri

SE'L CONSIDERAVA UN DELS PILARS EN QUÈ ES RECOLZAVA EL POBLE

Els montuïrers que fa més de quinze anys vivien els esdeveniments del poble, indefectiblement varen conèixer "Es Metge de Meià". El passat 24 de febrer es compliren els tres primers quinquennis de la seva mort.

Aleshores i per aquesta publicació, el nostre col·laborador Joan Miralles i Monserrat va redactar una semblança en la qual descriu amb un estil singular la figura d'un montuïrer que va deixar petja, un home —irrepetible— que en el seu temps era ben conegut dins la vila.

Però si en aquells dies BONA PAU no va publicar aquest retrat literari, considerem que dins la història dels homes de Montuïri, don Joan Oliver Sastre "De Meià" (1898 - 1973) molt bé es mereix un lloc destacat.

Els pocs anys, escassos i esgarrats, de la vida dels homes són plens de vivències personals de tota casta. Desgraciadament, de la majoria de persones en romanen poques anècdotes dins la memòria col·lectiva del poble. D'altres, molt al contrari, degut a la influència que exerciren dins la seva comunitat, duren més, fins a l'extrem d'esdevenir, ben sovint, vertaders éssers semi o totalment llegendaris. Passau llista a tantes i tantes criatures humanes històriques, ja difunts corporalment, però que romanen encara vives en el record popular. És el cas de Ramon Llull, Jaume I, General Weiler, Arxiduc d'Àustria, etc. O per a Montuïri: es "Mètge Fraret", don Miquel Ferrando, En "Mòiana", l'amo En Joan "Serena", etc.

Si aquests personatges tenen la sort, o la dissort, de trobar un biògraf que en difongui vida i miracles, obres bones o ja no tan bones, més sòlida serà encara llur presència espiritual.

Si tenim en compte tot això, m'atreveixo a dir que encara els virus malentrenyats que devastaren el fetge i de retruc tota la còrpora vetusta de don Joan, no abateren, emperò, certament i sortosament, el record comú que en tenim i en tindrem tots els montuïrers. Perquè don Joan, recordem-ho, era conegut, no solament perquè era metge o perquè el seu cor, a les darreries de la seva vida funcionava amb piles. No! La significació social que tengué fou més important. El seu capteniment religiós tots el coneguéreu. Els records són frescs i no m'escau de parlar-ne.

En el terreny polític són prou conegudes les seves activitats contra el caciquisme local, aglutinant en les eleccions de l'any 1931, juntament amb altres elements republicans locals, un grupet eficient de tendència progressista. Mes tard, quan algunes faccions exaltades del republicanisme espanyol cometeren una

sèrie de malvestats contra l'estament religiós, el seu tarannà conservador s'inclinà naturalment cap als partits republicans de dretes.

D'entre les seves afeccions destaquen els toros i el teatre. El teatre "classic", evidentment. Tothom és fill de la seva

època, i ell, com és natural, era més afecte al teatre de Benavente que als nous muntatges del teatre americà modern.

Dirigí aiximateix, fins als darrers anys de la seva vida, diverses companyies de teatre local. Representaren, entre altres "El Astrólogo Ruybarbe", "Sindó el tonto", "El cuarto mandamiento", "La flauta mágica", "Como la tumba", "Timidito y Francón", "Santo Tomás Moro", "Cobardías", "Por no entenderse", "Els Reis", "Els calçons de mestre Lluc", etc.

Però a mi particularment, allò que sempre vaig trobar genial en ell fou la gran capacitat per la conversa reposada i amena, aquesta activitat que, de cada vegada més, és ofegada sobretot per aquesta capsatota seductora que diu que tot va bé, que és el televisor.

Com a conservador, repetesc, és a dir com a evocador de temps, de personatges, anècdotes del passat, era realment un mestre nat. L'estil —crec que hom pot parlar, també, d'estil en el llenguatge col·loquial— era directe, viu, fresc, emotiu, plàstic, ple d'humor, esmaltat adequadament per expressions fetes, o creades per ell mateix. Tot era narrat amb una gràcia inefable i bonhomia especials que el caracteritzaven.

Sí! Montuïri ha perdut un dels pilars més sòlids en què es recolzava com a col·lectivitat humana. El buit que ha deixat ara com ara, crec que és insubstituïble. Emprant les seves mateixes paraules —de quan es referia a un antic cacic local— podem dir que "Es Metge de Meià" haurà estat com un segon campanar de Montuïri, un campanar, però, de carn i os.

Jo no el vull santificar. Déu i la planeta me n'alliberin. Ja en tenim una bona nòmina en el calendari, de sants. Endemés, l'encens està bé tot just per a l'església; el homes i les dones, millor si fan olor just de net, i per a mi, almanco per a mi, don Joan exhalava més tost netedat.

Aquest és, tenc per a mi, l'home. Acabaré així com suara començava. Gos dir que don Joan no és encara mort del tot. L'esperit, el seu record indeleble, durarà centúries.

Joan Miralles i Monserrat

EL PARE JUNÍPER SERRA, BEAT

EL PAPA CELEBRARÀ LA CERIMÒNIA DE BEATIFICACIÓ, A ROMA, EL 25 DE SETEMBRE

El Papa beatificarà Fra Juníper Serra el proper 25 de Setembre, a Roma. Una notícia prou sabuda per la majoria dels nostres lectors per tractar-se d'una frare nadiu de la veïnada vila de Petra. Es per això i per haver-lo elegit patró de la Premsa Forana que hem considerat un deure dedicar-li aquest mes una pàgina de BONA PAU.

Aquest eminent teòleg va néixer a Petra el 25 de Novembre de 1713. Fou un incansable franciscà que el 13 d'abril de 1749 inicià la noble aventura de l'evangelitització per terres americanes. Primerament se n'anà a Mèxic i des de 1769 fins que morí, el 28 d'agost de 1784, exercí el seu ministeri sacerdotal a Califòrnia.

Referent als mèrits de Fra Juníper s'ha de dir que fou d'una santedat serena, callada, sense que es tengui notícia que mai es produïssin en ell situacions d'èxtasi, ni revelacions, ni miracles, ni altres manifestacions d'aquesta classe. El que sí resta provat —segons testimonis i documentació— és que la seva vida va discórrer plena de fermesa i d'humilitat, fruit dels grans dons espirituals amb els que Déu el va afavorir.

Ara, en el Decret de Beatificació del Venerable Fra Juníper Serra, l'Església el reconeix com un dels seus fills morts en olor de santedat, el qual passa a nodrir el nombre dels benaventurats o feliços. Document en el qual també hi

ha constància de la curació 'extraordinària per a intercessió seva, de la germana Bonifàcia Dyrda, presentada com a miraculosa per a obtenir la beatificació de Fra Juníper, cura que va ocórrer al

marge de la naturalesa i dels recursos de la medicina, la qual s'ha de considerar com a sobrenatural.

Complits, per tant, els obligats requisits, el Papa proposa les virtuts i vida del nostre Fra Juníper com a model per a tots els catòlics, el qual serà, des del proper 25 de setembre, el nou beat que honorarà particularment l'església catòlica mallorquina.

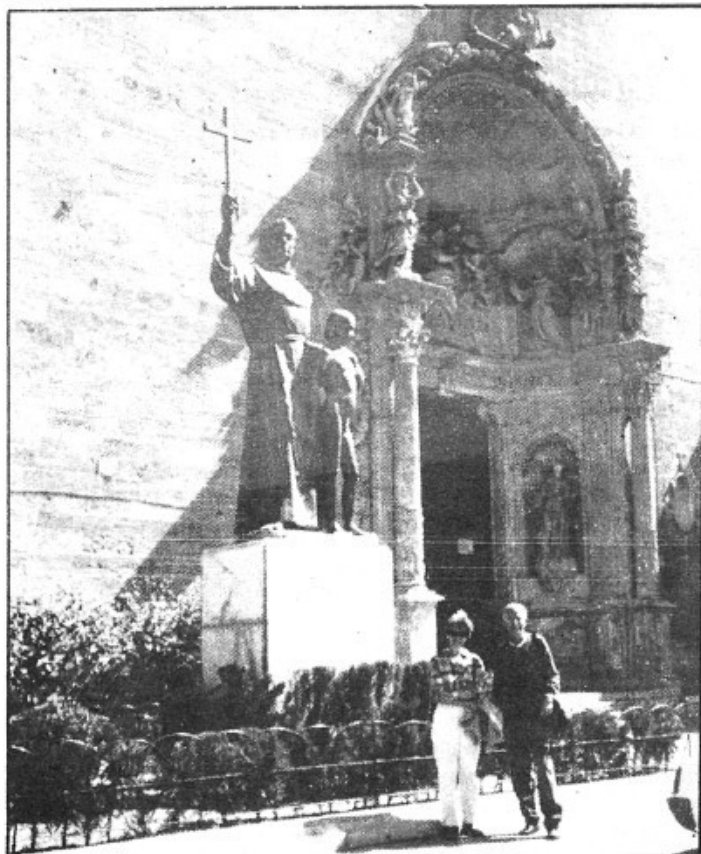
Onofre Arbona

AIXÍ ERA FRA JUNÍPER

A la biografia de Fra Juníper llegim que en certa ocasió va arribar a la seva Missió amb els peus llagats i inflats, i portant sols sandàlies dissimulava el seu mal. Però amb la fatiga se li inflaren tant els peus que va arribar a una possessió quan ja no s'aguantava dret, i ho atribuïa a les picades dels camallargs, de tanta picor que sentia. Durant la nit, sense tèmper-se'n, es va fregar tant un peu, que el sendemà ensagnava tot, motiu pel qual es feu una llaga que li va durar la resta de la vida.

A l'esquerra podem veure l'església del Convent de Sant Bernardí de Petra, llar de l'Ordre religiosa del nou Beat. I a la dreta, monument aixecat a la Plaça de Sant Francesc de Ciutat en honor de Fra Juníper Serra.

NOTA BIBLIOGRÀFICA

ERMITAÑOS DE MALLORCA

El rector solidari amb residència a Algaida, Mn. Antoni Gili i Ferrer, seguint la seva trajectòria d'investigador, ha escrit un nou llibre sobre els ermitans a Mallorca. Ja n'havia escrit dos sobre aquest tema: "Historia de la Ermita de Betlem" (1975) i "Ermitaños insignes de Mallorca" (1978).

I el que ara acaba d'editar, "Ermitaños de Mallorca", suposa un detingut estudi sobre els anacoretes mallorquins, sobretot a partir del venerable Joan Mir de qui enguany es compleix el tercer centenari de la seva mort. L'obra, amb profusió de dades i notes a peu de pàgina, contribuirà, sens dubte, a conèixer millor la vida i obra d'aquells qui estimen el desert i que, mitjançant el temps, impregnaren amb les seves virtuts, la Trinitat de Valldemossa, l'Ermita de Betlem d'Artà, Sant Salvador de Felanitx o Bonany de Petra, per citar els cenobis més destacats.

ELS PREMIS PREMSA FORANA

Els premis de periodisme "Premsa Forana" en la V Edició —concurs convocat anualment per l'Associació amb el patrocini de la Caixa de Balears "Sa Nostra"— foren atorgats de la següent manera:

A Antoni Alemany i A. Sastre, per un reportatge publicat a la revista "Mel i Sucre" de Sant Joan. Aquests foren també mereixedors del premi d'honor, consistent en una estatueta de l'escultor "Sarasate".

A Miquel Fiolet per la sèrie "Les nostres possessions" publicada a la revista "Es Saig" d'Algaida.

I a Antoni Miró per l'article "Manacor, una pobresa desconeguda", publicat a "7 Setmanari" de Manacor.

En aquesta recent obra es trobarà fàcilment des de la descripció de la primera ermita de Mallorca (Sant Honorat de Randa) fins la relació força detallada dels ermitants difunts, des de

BALEARS, ZONA EXEMPTA DE PESTA PORCINA

Fa uns mesos, el Conseller d'Agricultura i Pesca, Pere J. Morey, va firmar una ordre mitjançant la qual es declara, en virtut de la reglamentació comunitària i del decret de transferències, zona exempta de pesta porcina clàssica a tot el territori de la Comunitat Autònoma de la Illes Balears.

Aquesta és la primera passa legal que sol·licita la Comunitat Econòmica Europea per a la declaració de zona blanca de pesta porcina africana.

El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació segueix els terminis prevists perquè a finals d'any es produeixi la declaració de zona exempta. ■

1674 fins als nostres dies, amb inclusió —i això és molt interessant— de les successives Constitucions per les quals s'han regit aquests homes de Deu a través dels anys.

MALLORCA, M'AGRADA

Mallorca ens agrada neta, ens agrada verda, pura i natural. Neta a les platges, als boscos, als pobles, ciutats i carreteres. Amb aigües cristal·lines i sense incendis forestals. Mallorca ens agrada guapa. Cuida Mallorca de la mateixa manera que cuides ca leva.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

CENT JUGADORS, I CINC EQUIPS DE FUTBOL A LA TEMPORADA 88-89 I PREFERENT, JUVENILS, INFANTILS, ALEVINS I BENJAMINS

Una altra vegada, i això és bon senyal, Montuïri comptarà amb cinc equips de futbol que participaran a les competicions insulars: I Preferent, juvenils, infantils, alevins i benjamins. I deim que és bo perquè, malgrat l'afició resti formada pels mateixos i no augmenti en número ni interès, considerem que —a part de l'espectacle que tots volem veure com espectadors— la xifra de cent jugadors del poble que practiquen l'esport fa

que valgui la pena l'esforç d'una directiva, d'uns entrenadors i delegats a causa dels avantatges que suposa la "mens sana in corpore sano". Estam cansats de dir-ho: els pares haurien de saber que els primers beneficiats de que hi hagi futbol a Montuïri són ells i els seus fills. ¿Quan serà que tots els pares —sia l'esport que sia, i no uns quants com sol passar— col·laboraran decididament en dur aquesta tasca endavant?

I PREFERENT

Entrenador: Josep Sampol Cerdà.

Jugadors: Jaume Pocoví i Antoni Abrines (porters).

Joan Barceló, Benet Campins, Albert Pérez, Joan Verger, Damià Sunyer Rafel Fullana i Gaspar Mas (defenses).

Chechu Delgado, Sebastià Bussy, Gabriel Matas, Angel Prado, Llorenç Bauzá, Josep Mestre i Vicenç Vaquer (centrecampistes).

Carles, Gabi Sampol, Rafel Miralles, Juanjo Estrades, Tomàs Puigserver, Antoni Oliver (si fitxa) i Esteve Mas (davanters). (23 Jugadors).

JUVENILS III REGIONAL

Entrenador: Bartomeu Ferrer Ribas

Delegats: Antoni Sánchez Manjon i Josep Antoni Payeras Fornés.

Jugadors: Cristòfol Massanet, An-

dreu Alcover, Bartomeu Verger, Antoni Roig, Josep Serra, Miquel Sánchez, Gabriel Nicolau, Joan Servera, Gabriel Arbona, Miquel Verger, Josep Sansó, Antoni Sastre, Joan Bisquerra, Gabriel Ramonell, Bartomeu Rigo, Joan Pere Socias i Jaume Bauzá (17).

INFANTILS II REGIONAL

Entrenador: Miquel Oliver.

Delegat: Joan Verger Ramonell.

Jugadors: Jeroni Massanet, Rafel Manera, Joan Verger, Rafel Juan, Rafel Alcover, Jaume Alcover, Miquel Verd, Cristòfol Amengual, Mateu Coll, Llorenç Garcias, Mateu Gomila, Miquel Ribas, Gabriel Roig, Bartomeu Verger i Mateu Moll (15 jugadors).

ALEVINS III REGIONAL

Entrenadors: Joan Verger Rossi-nyol i Macià Miralles Manera.

Delegat: Jaume Roca Arbona.

Jugadors: Dionisio Ortiz, Joan Jaume Roca, Baltasar Socias, Pere Ors, José Miguel Pajón, Macià Coll, Miquel Llaneras, Guillem Pascual, Gabriel Pocoví, Jaume Mayol, Lluís Biel Bauzá, Sebastià Cañellas, Guillem Munar, Jaume Mas, Antoni Mesquida, Joan Antoni Blascos i Josep Serra (17 jugadors).

BENJAMINS

TORNEIG CONSELL INSULAR

Entrenadors: Gabriel Matas i Benet Campins.

Delegat: Gaspar Socias Mora.

Jugadors: L'equip tècnic no té encara decidit quins seran els 20 jugadors que, segons normativa, poden estar fitxats. N'hi ha més de 30 que tenen l'edat per jugar.

G. Gomila

CALENDARI DE PREFERENT

Temporada 1988 - 89

1a. Volta	2a Volta
SETEMBRE	GENER
(28-8) Maganova - Montuïri	8
4 Montuïri - Campos	15
11 Soledat - Montuïri	22
18 Montuïri - Andraitx	28
25 At. Rafal - Montuïri	(5-2)
OCTUBRE	FEBRER
2 Montuïri - Petra	12
8 Pto. Pollensa - Montuïri	18
12 Montuïri - Artà	26
16 La Unión - Montuïri	(5-3)
23 Montuïri - Porto Cristo	(12-3)
NOVEMBRE	MARÇ
(30-10) Espanya - Montuïri	18
6 Montuïri - Ferriolense	26
13 Son Sardina - Montuïri	(2-4)
20 Montuïri - R.La Victòria	(8-4)
27 Cardassar - Montuïri	(16-4)
DESEMBRE	ABRIL
4 Montuïri - Pollensa	23
11 Escolar - Montuïri	30
18 Montuïri - Esporles	(7-5)
GENER	MAIG
1 Margaritense - Montuïri	14

El Rallye Comarca de Montuïri

JOAN TOMÀS I TONI MANSÓ, GUANYADORS ABSOLUTS

De la nit del dissabte 13 al matí del 14 d'agost es va celebrar el "I Rallye Comarca de Montuïri" organitzat per l'Escuderia T. R. en col·laboració amb el Patronat Municipal d'Esports de Montuïri.

Va començar a les vuit i mitja del vespre a la plaça de la vila i va acabar a les quatre de la matinada a l'avinguda "Es Dau", després d'haver recorregut les carreteres de Montuïri, Lloret, Son Fornés, Porreres, Vilafranca, Manacor, Porreres, Lluçmajor, Gràcia, Randa i Montuïri.

IX SETMANA POLIESPORTIVA SANT BARTOMEU - 88

Els darrers dies d'aquest passat agost, se celebrà la IX Setmana poliesportiva amb la participació d'equips de Montuïri, Lloret, Sant Josep, Mallorca, La Salle, Cide, Sant Gaietà, Sant Jordi, Santa nyí, Lloret, Sta. Mònica i Campos. N'informarem en el proper número.

Participaren una trentena de cotxes que feren un total de 225 quilòmetres. La parella formada per Joan Tomàs i Toni Mansó, amb un Renault-11 foren els guanyadors absoluts, seguits de Josep Lluís Miró i Jaume Prohens amb Renault-5 GT Turbo.

Joan Tomàs ja fou guanyador dels tres Rallyes d'Es Pla

Josep Sampol Cerdà

DESPRÉS DE SETZE TEMPORADES TORNA A ENTRENAR EL C.D. MONTUÏRI

Encara que no ho sembli, ja ha complert 69 anys. Cada dimarts, dijous i divendres es vesteix "de curt" per entrenar de bell nou els colors que sempre ha duit dedins.

"Tenc la intenció d'acabar la meua vida com a entrenador amb el Montuïri. He tornat amb la mateixa il·lusió de quan vaig començar a entrenar el Porreres a la temporada 1955-56", ens comentava Josep Sampol Cerdà, "En Pep Sampol", el qual a la lliga que haurà començat el 28 d'Agost dirigirà el nostre equip de I Preferent.

Durant deus anys ha estat jugador del C.D. Montuïri, concretament des de l'any 1945 fins al 1955, abans ja havia jugat amb el Recreatiu Mallorca (1937), Antoniana (38-39), Mallorca (1940), Gimnàstica de Felanitx (2 anys) i Porreres (2 anys).

—Amb el Mallorca cobrava 300 pessetes.

—¿I era molt?

—Moltíssim! En aquell temps era una cosa grossa —contesta alçant el braç tot explicant la voluminositat d'aquesta xifra—.

Acabada l'etapa de jugador, va iniciar la d'entrenador amb el Porreres a III divisió, "encara que en els darrers anys de jugador del Montuïri, també actuava com a preparador, perquè En Mateu Confiter s'havia retirat".

—En 33 anys no he deixat cap temporada d'entrenar. No crec n'hi hagi d'altre. Mai no he perdut l'afició pel futbol. No m'he aturat mai.

Junts passam llista als equips que ha preparat. La majoria eren aleshores capdavanters i de III divisió. Així recordam que del Porreres va passar a l'Espanya, Felanitx, Mallorca de II divisió (com a segon entrenador d'En Llopi, el 1964), Manacor, Murense (2 vegades), Soledat, Patronat juvenil, Santa Catalina, Arenal, Mallorca juvenil, Felanitx, Montuïri, Petra (3 vegades) i Algaida (2 vegades).

Ens mostra una fotografia de quan ajudava a Llopi en el Mallorca de II divisió, la temporada posterior al descens

ALS 69 ANYS TÉ LA MATEIXA IL·LUSIÓ QUE QUAN VA DEBUTAR COM A "MISTER" DEL PORRERES

de I divisió. Podem conèixer les cares de Galán, Doro, Bolao, Sans, Arqué, Forteza, Coque, Alberto Bergara, Pepillo, Sampedro i Ordaz. Hi faltava un dels nostres ídols de la nostra infantesa, N'Ignacio Bergara, un dels pocs bons estrangers que han vingut aquí i que aleshores es trobava lesionat.

—¿Quan va ser la darrera vegada que entrenares el Montuïri?

—A 1972. L'equip estava a I Regional. Tu te'n recordes que per un punt no poguérem aconseguir la I Preferent que s'acabava de formar. Quedàrem els novès amb devers 12 positius.

Aquesta temporada correspon a la foto que tots els socis han pogut veure en el Club on hi ha aquest jugadors, quasi tots montuïrers: Tomeu Mayol "Llobet", Llorenç Amengual, Vicenç Vaquer "Rua", Miquel Miralles "Queló", Toni Barceló, Josep Sampol, Pep Dolç, Damià Verger (drets), Miquel Miralles, Sanz, Rafelí, Joan Miralles "Felanitxer", Miquel Bauzá "Rodetes" i Pere Sampol.

AIXÍ ES EL PRESENT

—¿Com veus l'equip de cara a aquesta temporada 88-89?

—La plantilla és bona. Tret d'En Capellà que ha tornat al seu poble d'Algaida, conservam tots els mateixos de la

passada. A més, hi podem afegir "Chechu" Delgado (Esporles), Esteve Mas (Andratx) i els montuïrers que provenen d'altres clubs, com són Gabriel Matas (Manacor), Biel Sampol (juvenils Montuïri i San Gaietà), Gaspar Mas (Lloret) i Rafel Miralles i Jaume Pocoví (Porreres Atlètic). També s'entrena amb nosaltres Toni Oliver, fill de Mateu de Maià que encara no està fitxat però que reuneix molt bones condicions. Finalment Vicenç Vaquer s'ha recuperat de la lesió i pot tornar a jugar, i prest ho farà Tomàs Puigserver.

—¿Hi ha cap línia que necessiti algun reforç?

—No. Hi ha, es veritat, molts homes del centre del camp. Però el que més m'interessa és dominar la zona ampla. Ara bé, molts d'aquests centre-campistes són de característiques ofensives.

Reafirma la seva resposta, dient que "no crec que en falti cap a cap lloc". La mateixa frase l'encoratja a pronosticar, amb la cara trasmutada per la il·lusió de tornar a casa, que "si ens respecten les lesions podem fer una bona temporada; les aspiracions són les màximes, si no quedam entre els tres primers, ferem un mal paper".

—M'agradaria potenciar la "cantera" —segueix dient referint-se a la plantilla— i voldria tractar un poc els juvenils, al manco un pic per setmana, per poder assessorar-los i cuidar el que més interessa, que és el nostre futbol de base.

DELS JUGADORS ALS AFICIONATS

—¿Com veus, Pep, l'ambient?

—Pareix que està un "poc flux" i això és greu. No oblidem que a Montuïri sempre hi ha hagut un bon equip i amb jugadors del poble. Hem de veure

(Continua a la pàgina següent)

JOSEP SAMPOL CERDÀ

"L'AMBIENT ESTÀ UN POC FLUIX."

HEM DE VEURE SI AIXECAM L'AFICIÓ"

*"SI NO QUEDAM ENTRE ELS TRES PRIMERS DE I PREFERENT
FAREM UN MAL PAPER PERQUÈ TENIM UNA BONA PLANTILLA"*

*"NO VENC A SUBSTITUIR A NINGÚ, SINÓ A CONTINUAR LA
BONA LABOR QUE LLORENÇ AMENGUAL HA DUIT A TERME"*

(Ve de la pàgina anterior)

si aixecam l'afició. Ja sé que "ningú és profeta a la seva terra", però directius i jugadors estam molt animats i disposats a fer una bona campanya.

El "mister" damana que "l'aficionat tengui paciència, sobretot si surt un jugador jove i, també, si existeixen falles". Dóna suport a aquest desig de comprensió, afegint que "en el futbol n'hi ha moltes de falles... però hem de saber, també, veure els encerts".

Un deportista que fins els 36 anys ha estat jugador en actiu i que als 69 anys —que no ho semblen de cap manera— encara entrena, ha parlat al decurs d'aquesta entrevista de "cantera, jugadors joves". Li manifestam aquesta observació:

—¿Per què això, Pep?

—Consider que avui en dia té molt de mèrit per a un jugador jove el que vagi endavant dins el futbol a causa del món d'ara. Tots coneixem que un jove avui ho té tot: pot sortir, discoteques, fumar, diversions... i jugar al futbol requereix un esforç i sacrifici. Es per aquests motius que si té veritable afició, farà tots aquests sacrificis amb gust. Sempre he dit als meus jugadors que el partit comença el divendres vespre. Jo confii molt amb els joves. En relació al que parlem sé una espècie d'anècdota que me l'han contada de bona font. En els entrenaments del Madrid, si Di Stéfano i Puskas (que eren una mica grossos) després d'haver passat per la balança, no havien baixat el pes, tornaven a posar-se el xàndal i corrien fins a rebaixar la mida. Ells han triomfat i crec que aquest fet resulta un bon exemple per als joves.

—¿Penses fer alguna cosa amb els infantils, alevins i benjamins?

—Si els entrenadors em demanen

algun consell, amb molt de gust els ajudaré. La meua idea és que a aquesta edat els nins han de tocar molt la pilota i aprendre a situar-se enmig del camp.

DEL FUTBOL LOCAL AL REGIONAL

—¿Què opines de l'ampliació a vint equips de I Preferent?

—Crec que és degut a la intenció de potenciar més el futbol regional. He viscut la III divisió i al cap d'uns anys el futbol a vegades acaba i sempre és per qüestions econòmiques. Això fa que la I Preferent sigui més interessant i, més en guany, fora el Mallorca a I divisió.

Dins aquesta visió del futbol de la nostra categoria, comenta que veu com a "equips més preparats el Margaritense, Espanya (que s'ha reforçat molt), Maganov, Petra i Cardassar".

—¿Alguna cosa més, Pep?

—Sí. Mitjançant BONA PAU vull saludar efusivament els altres tres entrenadors montuïrers titulats: Llorenç Amengual, Joan Verger i Joan Miralles. Sé que han fet una gran feina. Jo no venc a substituir a ningú, sinó a continuar la bona labor que, concretament, En Llorenç ha duit a terme. Abans d'acceptar el càrrec vaig demanar quina era la meua situació, perquè jo respect molt els companys com vull que em respectin a mi. Se'm va contestar que En Llorenç s'estimava més no entrenar i, després, va ser quan vaig dir que sí a la invitació que se'm va fer.

Abans de sortir de ca seva, on ens hi trobarem beníssim pels records, per parlar tranquil·lament de'un tema que ens entusiasma i, també per la fresqueta que a un migdia d'agost envaïa el seu corral; brindarem amb un tassó de cervesa perquè "aquest pronòstic de quedar dins els tres primers sigui realitat".

Biel Gomila

XVI TORNEIG DE LA LLUM EL MONTUÏRI INFANTIL, CAMPIÓ DE LA SEVA CATEGORIA

Els resultats dels nostres equips foren aquests:

BENJAMINS: Montuïri, 5 - Vilafranca, 1 i Montuïri, 2 - Algaida, 9. Quedaren segons.

ALEVINS: Montuïri, 0 - P. Ramón Llull, 2 i Montuïri, 3 - Porto Cristo, 3. Per penaltis es classificaren tercers.

INFANTILS: Montuïri, 9 - Santa Maria, 2 i Montuïri, 2 - Algaida, 1. Campions.

JUVENILS: Montuïri, 2 - Santa Maria, 0 i Espanya de Lluçmajor (de I Regional), 4 - Montuïri, 1. Subcampions.

Els guanyadors de la XVI edició del Torneig de Sa Llum han estat Algaida Benjamí, Ramón Llull, Aleví B, Cide, Aleví A, Montuïri infantil B, Sant Gaetà infantil A, Espanya de Lluçmajor juvenil B i La Salle juvenil A.

De l'actuació dels quatre equips montuïrers, cal destacar l'èxit aconseguit pels infantils, els quals, per primera vegada en setze anys, es proclamaren campions.

ÚLTIMA HORA BON COMENÇAMENT DE LA LLIGA Maganova 1 - Montuïri, 1

Davant un dels millors conjunts de Preferent, en el primer partit de lliga el Montuïri aconseguí un valuós empat gràcies a un gol de Delgado a la 2a. part.

DEMOGRAFIA

Moviment demogràfic registrat darrerament a Montuïri

NAIXEMENTS

Dia 12 d'Agost.- Llorenç Miralles Martorell, fill de Llorenç i Antònia.

DEFUNCIONS

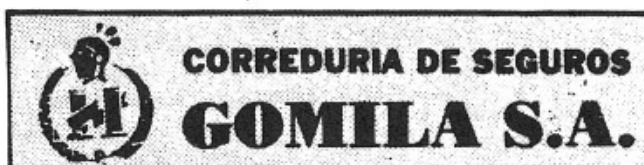
Dia 6 de Juliol.- Gabriel Fiol Amen-gual "Pisques", de 89 anys. Viudo.

Dia 30 de Juliol.- Maria Rigo Miralles "Pel", de 20 anys. Fadrina.

Dia 15 d'Agost.- Jeroni Gomila Miralles "Garrover", de 88 anys. Fadrí.

Dia 19 d'Agost.- Gaspar Sastre Mayol "Pellusco", de 58 anys. Casat.

RECTIFICACIÓ.- El nom de la difunta que publicàrem el passat juliol correspon a Antònia Rigo Bunyola, de 84 anys, fadrina "Ferrera", i no al que equivocadament va aparèixer.

Carrer Jaume II núm. 4 - Tel. 64 60 43 - MONTUÏRI

ASSEGURAM QUALSEVOL VEHICLE A MOTOR I TOTA CLASSE DE CONDUCTORS

MARCA	OBLIGATORI S.S.-RC-DC-RD-OCUP.	
-14-R-5 GTL	15.699	20.836
-14-Fiesta-L	15.699	20.836
-14-Corsa 1.0 S Luxus	15.699	20.836
-15-R-5 GTL Supercinco	16.999	22.584
-15-R-9 TSE	16.999	22.584
-15-R-11 GTL	16.999	22.584
-15-R-11 TSE i R 11 GTS	16.999	22.584
-15-Ronda 75 Start i 75 CLX	16.999	22.584
-15-Polo Clàssic 55c	16.999	22.584
-15-Passat 1.6 CL	16.999	22.584
-15-Visa 11 SE	16.999	22.584
-15-GSA X 3	16.999	22.584
-15-Fiesta 1300 S	16.999	22.584
-15-Orion 1.3 GL	16.999	22.584
-15-205 XL	16.999	22.584
-15-205 SR	16.999	22.584
-15-Corsa 1.2 LS	16.999	22.584
-15-Corsa 1.2 S Luxus	16.999	22.584
-15-Corsa 1.3 GLS 3 p	16.999	22.584
-15-Kadett 4 p 1.3 GL	16.999	22.584
-16-R-18 GTS	19.565	25.923
-16-R-18 GTD	19.565	25.923
-16-R-21 GTS	19.565	25.923
-16-Ibiza 1.5 GL	19.565	25.923
-16-Málaga 1.5 GLX i 17 GLD	19.565	25.923
-16-VW Santana LX	19.565	25.923
-16-Passat 1.6 CL Diesel	19.565	25.923
-16-BX 1.6 TRS	19.565	25.923
-16-BX 1.9 Diesel	19.565	25.923
-16-Escort 1.6	19.565	25.923
-16-Escort 1.6 Ghia	19.565	25.923
-16-Orion 1.6 GL Diesel	19.565	25.923
-16-205 GT	19.565	25.923
-16-Horizon GLD	19.565	25.923
-16-Solara XL	19.565	25.923
-17-505 GTD Turbo i 505 GTI	20.596	27.139
-17-505 GRD	20.596	27.139
CAMIONS		
Transp. Propis		Servei Públic
de 4 a 6 T.	51.444	66.601
de 7 a 9 T.	54.491	70.561
de 10 a 14 T.	57.032	73.865
de 15 a 19 T.	59.945	77.655
de 20 a 24 T.	64.004	82.929
de 25 a 34 T.	72.204	93.588
de 35 a 49 T.	88.701	115.035
CICLOMOTORS		
Ciclomotors fins 49 C.C.	6.199	
MOTOCICLETES		
Motocicletes fins 75 c.c.	8.895	
" de 75 a 150 c.c.	9.446	
" de 150 a 350 c.c.	10.303	
" de 350 a 500 c.c.	14.481	
" de 500 a 750 c.c.	19.985	
" de 750 c.c.	24.631	
TRACTORS		
Qualsevol marca amb remolc	Treballs agrícols	5.217

PLUVIOMETRE

Pluja caiguda a Montuïri durant el passat mes d'Agost:

Dia 23..... 1'7 lts. per m2.

CUINAR EN CASA**BOMBONS DE XOXOLATA****Ingredients**

1/2	quilo de xocolata.
300	grams d'avellanes
200	grams de margarina.

Elaboració

Es fon la xocolata al bany-maria. Una vegada fus hi posam la margarina. Es mescla i es posa dins capsulettes de paper afincant-hi dues o tres avellanes.

Recepta de Maria Antònia Moll
"D'Es Forn"

NOCES D'ARGENT

SETEMBRE 1963 - 1988

Joan Alzamora Noguera "Manacorí"
amb

Margalida Pocoví Fiol "Boivàs"
es casaren dia 5 Setembre 1963

Antoni Nicolau Nicolau "Vilafran-
quer" amb

Francisca Pocoví Mayol "Andreu"
es casaren dia 5 Setembre 1963

Salvador Cano Muñoz
amb

Joana Manera Servera "Porreres"
es casaren dia 12 Setembre 1963

Rafel Vaquer Rosselló "Porrerenc"
amb

Margalida Mas Arbona "Saia"
es casaren dia 17 Setembre 1963

Desitjam moltes felicitats a aquests matrimonis i voldríem que poguessin complir molts anys més vivint plegats.

El proper octubre, curset per a catequistes a Montuïri

Com a preparació de cara al pròxim curs, els dies 5, 6 i 7 d'octubre es té programat un bon curset per a catequistes, que si no surten raons en contra se celebrarà a la rectoria de Montuïri i estarà obert als altres pobles de la comarca. Els temes i els animadors seran per aquest ordre: "Vocació i missió del catequista" (Mn. Sebastià Salom) "Us de la Bíblia. Gèneres literaris" (Mn. Teodoro Suau), "Eines pedagògiques a la catequesi" (Mn. Josep A. Guardiola).

Estan convidats a participar-hi totes aquelles persones que estiguin en disposició de col·laborar en la catequesi parroquial i a fer una mica d'esforç en bé dels infants.

CURSET PREMATRIMONIAL

Seguint el costum d'anys anteriors, s'han programat a nivell d'arxiprestat una sèrie de cursos preparatoris per a les parelles que pensen casar-se per l'Església. El primer tindrà lloc a la residència de Porreres, el dies 21, 22, 23, 26, 27 i 28 de setembre. Per a més detalls, les parelles que facin comptes contreure matrimoni abans de finals de gener poden informar-se a la parròquia.

ACCIÓ SOCIAL

Amb la finalitat de posar-se en contacte amb la gent més necessitada i al mateix temps prestar un servei a aquests amb manca d'una llar familiar, un grup de cinc persones d'Acció Social de Montuïri, el 31 de juliol passat anaren al menjador del Patronat Obrer de Palma, on prestaren el seus serveis de cuina i menjador des de les 9'30 del matí fins a les 2'30 de l'horabaixa. Naturalment també serviren el dinar a aquesta gent que no té casa ni feina.

Es tracta d'un servei del qual se'n beneficien diàriament unes 200 persones. El personal que el sol dur a terme sol tenir lliure els diumenges, i el supleixen grups de voluntaris de diferents parròquies i altres institucions.

Seria interessant que una altra vegada el grup de voluntaris fos més nombrós, ja que preparar i servir 200 dinars requereix temps i moltes mans.

Entre els nombrosos quadres que el nostre dibuixant Mateu Rigo va exposar durant les festes de Sant Bartomeu, gaudirem contemplant temes tan suggestius com aquest.

PROGRAMACIÓ SOLIDÀRIA DEL BAPTISME

Els rectors solidaris de les parròquies de Montuïri, Porreres i Algaida han començat a programar tasques i activitats per al pròxim curs, de les quals anirem informant quan escaigui.

A partir de l'Octubre entrarà en vigor la nova planificació referida al sagrament del baptisme: a Algaida es batiarà el segon diumenge de cada mes; a Montuïri, el tercer i a Porreres, el darrer. Per tant, els baptismes d'octubre a Montuïri seran dia 16.

"BOSSES DE POBRESA"

La Conselleria de Sanitat i Seguretat Social i el Bisbat de Mallorca han subscrit un conveni per realitzar un programa sobre "Bosses de Pobresa". El cost del programa és de 25 milions de pessetes, dels quals 23 milions els aporta la Conselleria de Sanitat i 2 el Bisbat.

El programa d'actuació preveu una operació d'una manera globalitzada per erradicar la pobresa, ajudant a determinades famílies a adquirir l'autonomia necessària per realitzar-se com a persones.

La durada del conveni és per a l'exercici econòmic del 88, amb la possibilitat d'estendre's a anys consecutius.

ESTAT DE COMPTES

Una vegada més la Parròquia ha enviat una circular a totes les famílies del poble amb motiu de la "Volta des Blat". En ella es dona compte de l'economia parroquial i s'agraeix la col·laboració.

Pel que fa referència a l'estat de comptes, cal ressenyar que en el balanç global gener-juliol d'enguany hi figuren entrades 1.699.416 ptes. i sortides, 2.109.817 pessetes.

RESTAURACIÓ DE L'ORGUE

En un principi es pensava que l'orgue estaria restaurat per les festes de Sant Bartomeu, tal com ho prometé l'orguer a una entrevista realitzada per Ràdio Murta. El mateix responsable de la restauració ha explicat que el retard ha estat degut a que els nous tubs fabricats a Barcelona no havien arribat, la qual cosa impossibilitava la continuació del treball encara que ja es dispongués del nou motor i del doble teclat.

Se suposa que una vegada passat l'agost, en què es normalitzin més les coses, s'acabi ja aquesta llarga restauració i l'orgue es pugui inaugurar per la festa de Santa Cecília.